

EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM
ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI KAR
Nemzetközi Magánjogi és Európai Gazdasági Jogi Tanszék

Felhasználói tudatosság az online térben

Témavezető:
Dr. Erdős István

Szerző:
Szánthó Alexandra Tímea

Kézirat lezárásának dátuma: 2020.10.31.

Tartalomjegyzék

1. BEVEZETÉS	3
2. AZ ADATVÉDELMI JOG KIALAKULÁSA	5
3. AZ ADATVÉDELMI JOG KORSZAKAI	6
4. AZ ADATVÉDELMI JOG SZOCIOLÓGIAI HÁTTERE	8
5. FOGALMI ELEMELK TISZTÁZÁSA	10
5.1. <i>Az információs társadalom</i>	10
5.2. <i>A személyes adat</i>	11
5.3. <i>Az adatkezelő és az adatfeldolgozó</i>	14
5.4. <i>Az online közvetítő szolgáltatás</i>	17
5.5. <i>Az adatvédelem</i>	18
6. AZ ADATVÉDELEM HELYE ÉS CÉLJA A MAGYAR JOGRENDszerben	20
7. ADATVÉDELEM A KÖZÖSSÉGI MÉDIÁBAN	22
7.1. <i>A közösségi média és a web 2.0</i>	22
7.2. <i>Az érintett jogai</i>	22
7.2.1. <i>A személyes adatok helyesbítéséhez fűződő jog</i>	23
7.2.2. <i>Az adathordozhatósághoz való jog</i>	24
7.2.3. <i>Az elfeledtetéshez való jog</i>	25
7.2.4. <i>A törléshez való jog</i>	26
7.2.5. <i>A tiltakozáshoz való jog</i>	27
7.2.6. <i>Az adatkezelés korlátozásához való jog</i>	27
7.3. <i>Az adatvédelmi incidens</i>	28
7.4. <i>A DPO, vagyis az adatvédelmi tisztviselő kinevezésének esetköre</i>	29
7.5. <i>A személyes adatok adásvétele</i>	30
7.6. <i>Sütik az online térben</i>	31
8. FELHASZNÁLÓI TUDATOSSÁG CÍMŰ KÉRDŐÍVES KUTATÁSOM	34
9. ÖSSZEGZÉS	38
10. FORRÁSJEgyZÉK	41
11. DIAGRAMMOK	45
12. KÉRDŐÍVES KUTATÁSI ANYAG	46

1. BEVEZETÉS

A tudás hatalom¹ – ismert Sir Francis Bacon² mondása, mely a 16. században még talán teljesen más jelentéssel bírt, mint napjainkban. A technikai fejlődésnek és a globalizációnak köszönhetően az adatvédelem az egyik legjelentősebb jogterületté nőtte ki magát. Manapság merőben más problémákkal kell megbirkóznia a társadalomnak az adatok védelmével kapcsolatosan, mint pár évtizeddel ezelőtt. Az adat érték, funkcióját tekintve, mint az olaj – nyers formában nem felhasználható, viszont finomítása után, alkalmazása határtalan. Az olaj, akárcsak az adat ugyanakkor magában hordozza azon veszély-faktort is, hogy amennyiben nem megfelelően kezelik, hatalmas környezeti katasztrófákat képes okozni.³

Pályamunkám célja, hogy megfelelő áttekintést biztosítson a jelenleg hatályban lévő szabályozás dogmatikai és jogi kérdéseire, valamint felhívja a figyelmet a felhasználói tudatosság fontosságára az online térben. A megfelelő szabályozás kialakításához a jogalkotói munka mellett, véleményem szerint fontos az érintettek érdekeltsége is az adatvédelemben. Munkám során azon kérdéskörrel foglalkozom, lehet -e kialakítani egy olyan szabályozást a mai társadalomban, mely bár teljeskörű védelmet nyújtana a jogterület tekintetében, azonban az érintettek számára akár kényelmetlen szituációkat eredményezhetne a tájékoztatási módszerek rugalmatlansága miatt. Szeretnék továbbá javaslatot tenni egy megfelelőbb tájékoztatási rendszer kialakítása iránt, az oktatás megreformálása által.

Dolgozatomban első részében a jogterület alapjait mutatom be, mely magába foglalja az adatvédelmi jog kialakulását, annak korszakait három generációra lebontva, prezentálva az akkori társadalmi viszonyokat. Vizsgálom az adatvédelem szociológiai hátterét a magánszféra és a biztonság egyes aspektusain keresztül, mely által az érintettek érdekeltségét veszem górcső alá. A fontosabb fogalmi elemek tisztázását követően a hatályos szabályozást elemzem, meghatározva az adatvédelem helyét és célját.

Munkám második részében a közösségi médiában jelenlévő adatvédelmi szabályokat tanulmányozom, hangsúlyt fektetve az érintett jogaira. Az online adatvédelem szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bír a személyes adatok adásvétele, mellyel kapcsolatban az érintettek tájékoztatási kötelezettségét elemzem. A felhasználói profil kialakításánál a legjelentősebb

---

¹ <https://cultura.hu/kultura/sir-francis-bacon-a-tudas-hatalom/> (utolsó letöltés ideje: 2020.10.30.)

² angol filozófus, lordkancellár (1561–1626)

³ Zódi Zsolt: Privacy és a Big Data, Fundamentum, Vol. 2017, No. 1.-2., 21. oldal

szerepet a honlapok által elhelyezett sütik játsszák, emiatt pályamunkám során ezeket is szemügyre veszem, ugyanis az adatkezelőknek nem minden esetben kell kérniük az érintettek előzetes hozzájárulását.

Végső soron saját kérdőíves kutatásomat szeretném ismertetni, melyben a felhasználói tudatosság gyakorlati megvalósulása mellett az új adatvédelmi rendelet szabályozását is véleményezem.

2. AZ ADATVÉDELMI JOG KIALAKULÁSA

Az adatvédelmi jog megjelenése előtt, az adatkezelők sokkal nehezebb helyzetben voltak, mint napjainkban. Nem volt jellemző az elektronikus adattároló és -feldolgozó rendszerek tömeges használata, így a személyes adatok összekapcsolása és feldolgozása egyfajta művészetnek számított, mely rengeteg energiával és költséggel járt, főként a források hiánya miatt. Ennek ellenére a társadalomban már ekkor is élt a félelem a magánszféra megsemmisülése miatt. Jóri András Adatvédelmi Kézikönyv című művében ezzel kapcsolatban példaként veti fel József Attila sorait:⁴

„Számon tarthatják, mit telefonoztam
s mikor, miért, kinek.
Aktákba írják, miről álmodoztam
s azt is, ki érti meg.
És nem sejthetem, mikor lesz elég ok
előkotorni azt a kartotékot,
mely jogom sérti meg.”⁵

A társadalom a személyes adatok és a magánszféra védelmét szolgáló természetes korlátokat az 1960-as években lépte át, amikor megjelent a számítástechnika általi feldolgozása az adatoknak. Az addig költséges, automatizálatlan módszert felváltotta egy egészen új eljárás, a technikai forradalomnak köszönhetően.⁶

---

⁴ Jóri András: Adatvédelmi kézikönyv. Elmélet, történet, kommentár, Budapest, 2005, Osiris Kiadó, 21. oldal

⁵ 1935. november 21. József Attila: Levegőt!

⁶ Szőke Gergely László (2013): Az adatvédelem szabályozásának történeti áttekintése. Infokommunikáció és jog, Vol. 2013, No. 3, 107.o.

3. AZ ADATVÉDELMI JOG KORSZAKAI

Az adatvédelem korszakolásának bemutatása által a társadalmi igények változásáról szeretnék egy teljes képet kialakítani, melynek legfőbb mozgatórugója a folyamatos technológiai fejlődés. A generációs adatvédelem korszakolásával több neves személy is foglalkozott. Az elméletek között bár több ponton is átfedést fedezhetünk fel, egyértelmű határt nem lehet kijelölni az egyes időszakok között.⁷

A magyar jogirodalomban elsőként Majtényi László foglalta össze az adatvédelem egyes korszakait, mely által három szabályozási generációt különböztet meg a következő szempontok alapján:⁸

Az első generációs szabályok az 1970-es évektől kezdve védtek a polgárokat a számítógépes, automatizált nyilvántartásoktól. Ebben az időszakban jelentős hatást gyakoroltak az államok normaalkotására a különböző nemzetközi egyezmények és irányelvek, mint például a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (Organization for Economic Cooperation and Development – továbbiakban: OECD) által elfogadott 1980-as adatvédelmi irányelvek, valamint az Európa Tanács 1981-es adatvédelmi egyezménye, melynek címe: Az egyének védelméről a személyes adatok gépi feldolgozása során.

A második generációs törvények az 1980-as és 1990-es években jelentek meg. Az adatvédelem joga ekkor azonban már nem csupán az automatizált, hanem a papíralapú nyilvántartásokat is szabályozta.

A harmadik generációs szabályok egyrészt az európai integráció sajátosságait követték, mely által az Európai Unió jogrendje a nemzeti szabályokat szűkebb keretek közé szorította. Másrészt pedig szükséges kiemelni, hogy a technikai fejlődés által kialakult szektorális kihívásokra is választ adott, például magára az online adatvédelemre is.

Jóri András Majtényivel szemben úgy gondolta, az első generáció a legelső adatvédelmi szabályok megjelenésétől az információs önrendelkezési jog kifejtését adó, 1983-ban kelt német alkotmánybírósági határozatig tart. A második generációs szabályokat az információs

---

⁷ Szóke Gergely László (2013): Az adatvédelem szabályozásának történeti áttekintése. Infokommunikáció és jog, Vol. 2013, No. 3, 107.o.

⁸ Halmai Gábor - Tóth Gábor Attila szerk.: Emberi jogok, Budapest, 2008, Osiris kiadó, 582. oldal

önrendelkezési jog doktrínájának megfogalmazásától számította a harmadik korszak elejéig, ami pedig az 1997-es német Teledienstedatenschutzgesetz elfogadásával kezdődött.⁹

Munkám során a generációk elkülönítése mellett fontosnak tartom kiemelni, az egyes korszakok kialakulását szolgáló társadalmi és technológiai háttér változásait is, mely által teljesebb összképet kaphatunk az adatvédelmi szabályozás fejlődéséről.¹⁰

Az 1960-as években a technikai fejlődés - mint fentebb említettem - eljutott az automatizált adatfeldolgozáshoz, mely által lehetőség nyílt az adatok elektronikus tárolására és a nyilvántartások közötti gyors keresésre. Európában azonban felmerült egy újabb igény arra, hogy a különböző állami nyilvántartásokat egységesítsék, összekapcsolják. Elsőként egy egységes személyi azonosító bevezetését kísérelték meg, de mivel a technológia magas költségekkel járt, így azt csupán az állami szervek, valamint az egyes nagyvállalatok voltak képesek használni.¹¹

Az 1970-es években egyre többször hozakodtak elő az információs társadalom kialakulásáról szóló diskurzusról, mely csak később, az 1980-as években teljesedett ki. 1973-ban Daniel Bell *The coming of postindustrial society: a venture in social forecasting* című művében a posztindusztriális társadalom helyettesítőjeként az információs társadalom fogalmát használta, mely alapján úgy gondolta, hogy a rendszerezett elméleti tudás, valamint az ezzel együtt járó innovációs készségek fogják a jövőben kialakítani a társadalom meghatározó stratégiai erőforrásait.¹²

Az 1980-as években megjelent, majd fokozatosan elterjedt a személyi számítógép használata, mely a korábbinál jóval több személyt érintett. Később pedig, az 1990-es években az internet kereskedelmi célú megjelenése és elterjedése ezeket a számítógépeket egy világméretű hálózattá kötötte össze, mely által az adatok továbbítása sokkal könnyebbé és egyszerűbbé vált. A fejlődés hatására a marketingeszközök is változásnak indultak: – új kommunikációs csatornát használtak, e-mailt küldtek, megjelentek a cookie-k – kialakult az online marketing. Lehetőség nyílt új ügyfélkapcsolati és vállalatirányítási rendszerek

---

⁹ Jóri, 2005, 24. oldal

¹⁰ Szőke Gergely László (2013): Az adatvédelem szabályozásának történeti áttekintése. Infokommunikáció és jog, Vol. 2013, No. 3, 107-111.o

¹¹ Szőke Gergely László (2013): Az adatvédelem szabályozásának történeti áttekintése. Infokommunikáció és jog, Vol. 2013, No. 3, 107-111.o

¹² Szőke Gergely László (2013): Az adatvédelem szabályozásának történeti áttekintése. Infokommunikáció és jog, Vol. 2013, No. 3, 107-111.o

kialakítására is, olyan területeken is, ami korábban lehetetlennek tűnt. Megnövekedett a határokon átnyúló adatáramlás mennyisége, a multinacionális vállalatokon belüli feladatmegosztás többségében külföldi adattovábbításokkal járt együtt. A fellendülés hatására újabb igény jelent meg, mely a személyes adatok védelmének harmonizálását tűzte ki célul. Egyértelművé vált, hogy a társadalom mozgatórugója az adat, az információ és annak hatékony felhasználása. Az Európai Unió kiemelt politikai programjává alakította az információs társadalom kiépítését, mely által az adatok szabad áramlását biztosította, amellelt hogy garantálta a magánszféra megfelelő védelmét.¹³

A 2000-es évekre az internet és a web 2.0-ás szolgáltatások használata tömegessé vált. Megváltozott a tartalomszolgáltatás jellege, a felhasználók által gyártott tartalmak kerültek előtérbe. Az online adatmennyiség megnövekedése piaci rést tárt fel az adatbányászat, a profilozás és a direktmarketing-eszközök területén egyaránt. Megváltozott a személyes adatok tárolásának módja is, népszerűvé váltak a felhő alapú szolgáltatások, melyek által azonban a felhasználók egyre inkább elveszítették adataik feletti irányítást.¹⁴

4. AZ ADATVÉDELMI JOG SZOCIOLÓGIAI HÁTTERE

Az adatvédelem szociológiai hátterét vizsgálva két fogalom juthat eszünkbe: magánélet és biztonság. Az adatvédelem legfőképpen ezt a kettős célt hivatott szolgálni. Fontosnak tartom kiemelni, hogy a két fogalom meghatározása bonyolult és nehéz, a tudósok között sincs sokszor egyetértés, emiatt pályamunkámmal csak példálózó jelleggel ismertetem azok aspektusait.¹⁵

A magánélettel kapcsolatban Koops és munkatársai elmélete a személyes magánszféra nyolc altípusát különbözteti meg: testi magánszféra, téri magánszféra, kommunikációs magánszféra, reputációs magánszféra, intellektuális magánszféra, döntési magánszféra, a „valahová tartozás” magánszférája, viselkedési magánszféra. A magánéletet, azonban nem csupán az ember, hanem az állam szemszögéből is megközelíthető, mint maga a közjó jelensége. Az általánosan elterjedt vélekedés, amely szerint az adatvédelem csupán az egyén

---

¹³ Szőke Gergely László (2013): Az adatvédelem szabályozásának történeti áttekintése. Infokommunikáció és jog, Vol. 56, No. 3, 107-111.o

¹⁴ Szőke Gergely László (2013): Az adatvédelem szabályozásának történeti áttekintése. Infokommunikáció és jog, Vol. 56, No. 3, 107-111.o

¹⁵ Székely Iván, Somody Bernadette és Szabó Máté Dániel (2017) : Biztonság és magánélet Az alkumodell megkérdőjelezése és meghaladása, Replika, Vol. 2017/3. No. 103., 14.-19. oldal

érdekét szolgálja, szemben a társadalmi érdekekkel szemben, mely annak korlátozását írja elő, véleményem szerint nem teljesen helytálló. A szemlélet követői szerint, azáltal, hogy biztonsági kamerával megfigyelik az adott személy, esetleg gyanúsított mozgását, bár az egyén érdekét korlátozza és a közérdeket szolgálja – javítja a bűnüldözés és bűnmegelőzés hatékonyságát. Ezt a megközelítést azonban számos szerző kritizálja. Míg Patricia Regan a két érték konkurálását túlzottan leegyszerűsített modellnek tartotta, addig Charles D. Raab a magánélet érvényesülését egy nyugati típusú társadalomban alapvető feltételnek titulálta. A demokratikus társadalom például csak úgy képes érvényesülni, amennyiben a szabad véleménynyilvánítás, a választás, a tiltakozás a polgárok szabad akaratát tükrözik, amely azonban csak úgy valósulhat meg, hogy nem kell tartaniuk az ezekhez kapcsolódó következményektől, szankcióktól.¹⁶

A biztonság fogalma hasonlóan komplex jelentéstartalommal bír, mint a magánélet. Három koncepciót különíthetünk el egymástól – egy pozitív, egy negatív és egy szűkebb jelentéskörrel rendelkezőt. Ezt a helyzetet is bonyolítja, hogy az angol nyelvben a biztonság altípusait három féle fogalommal (security, safety, certainty), a németben viszont egy szóval (Sicherheit) jelölik. A pozitív koncepció a biztonságérzet, az önbizalom és a jövőbeli lehetőségek köré, míg a negatív a kárt okozó magatartások, a kockázat és a veszély elleni védelem köré épül. A harmadik kategóriaként a vagyoni biztosítékot nevesíthetjük, például az értékpapírokat, mint szűkebb jelentéskörrel rendelkező fogalom.¹⁷

A biztonság a magánülethez hasonlóan a közjával azonosítható, mivel garanciaként szolgál a csoportok és egyének szabad érdekérvényesítésének, a magántulajdon birtoklásának, a piacgazdaság kialakulásának, valamint az állami beavatkozás korlátozásának. Ezzel kapcsolatban kritikaként említeném a túlzott biztonság jelenlétét egy államban, amely viszont már olyan mértéket ölt, hogy korlátozhatja a kreativitást, a kockázatvállalást, az innovativitást. Ezalapján szükséges megteremteni a megfelelő mértékű biztonságot, amely mértéke azonban még nem túlzó, kezelhető.¹⁸

---

¹⁶ Székely Iván, Somody Bernadette és Szabó Máté Dániel, 56, 14.-19. oldal

¹⁷ Székely Iván, Somody Bernadette és Szabó Máté Dániel, 56, 20.-25. oldal

¹⁸ Székely Iván, Somody Bernadette és Szabó Máté Dániel, 56, 20.-25. oldal

5. FOGALMI ELEMEK TISZTÁZÁSA

A jogtörténeti fejlemények bemutatása után a pályamunkámhoz kapcsolódó legfontosabb alapfogalmakat tisztázom. Ha megfigyelünk egy jogszabályt általában mindig találhatunk "Fogalmi meghatározások" részt, ami a jogalkalmazást segíti elő azzal a céllal, hogy a meghatározott rendelkezésekben szereplő jogi szaknyelvi kifejezéseket definiálja. Ennek jelentősége, hogy a meghatározások által a címzettek megismerhetik a fogalom alkalmazási és érvényesülési körét, annak azonosítása által. A következő fejezet általános képet alakít ki a jogi fogalmak pontos, dogmatikai jelentéséről, a társadalmi változásokkal összhangban.

5.1. Az információs társadalom

Az információs társadalom fogalma az 1960-as években jelent meg először. Fritz Machlup a Tudás termelése és elosztása az Egyesült Államokban című könyvében öt gazdasági szektort sorolt az információs gazdaságba, például az oktatást, a média információs gépeket, az információs szolgáltatásokat. A technológia hatását a későbbiekben Daniel Bell 1973-ban megjelent *The coming of postindustrial society: a venture in social forecasting* című könyvében hasonló szemszögből vizsgálta. A fogalmat azonban Marc Porat tette ismertté, amikor az amerikai Kereskedelmi Minisztérium Telekommunikációs Hatóságának felkérésére az információs ipart tanulmányozta.¹⁹

Frank Webster *Theories of the Information Society* című művében az információs társadalomnak öt aspektusát különböztette meg. A technológiai definíciója szerint, úgy vélte, hogy az információs társadalom a technológiai fejlődés által alakult ki, valamint annak változásai is ennek köszönhetők. Úgy gondolta, a közgazdaságtannak és az üzleti tudományoknak emellett kialakult az információs gazdasággal foglalkozó külön ága is. A gazdaság szerinte az ipari korszakból folyamatosan átlépett egy úgynevezett információs korszakba, amely által a szolgáltatási szektor, ezen belül is az információtermelés és elosztás nagy mértékben megerősödött, míg a mezőgazdasági és ipari szektorok jelentősége csökkent.²⁰

Az információs társadalom fogalma a 21. század második felében végbemenő társadalmi átalakulás hatására egyfajta gyűjtőfogalommá vált aszerint, hogy az élet mely

---

¹⁹ Zódi Zsolt: *Platformok, robotok és a jog. Új szabályozási kihívások az információs társadalomban*, Budapest, 2018, Gondolat Kiadó, 36-39. oldal

²⁰ Zódi Zsolt, 2018, 36-39. oldal

területein volt leginkább érzékelhető a változás. Ezen meghatározásokra szolgál példaként Daniel Bell meghatározása, aki kimondta, hogy az információs társadalom „olyan társadalom, amely a társadalmi kontroll, valamint az innováció és a változás kezelése érdekében a tudás körül szervezi magát...”. Nick Moore ezzel szemben a fogalmat akként határozta meg, hogy „olyan társadalom, amelyben [...] az információt gazdasági erőforrásként használják, a közösség jobban kihasználja azt, s mindezek mögé kifejlődik egy olyan iparág, amely a szükséges információkat állítja elő [...]”.²¹

5.2. A személyes adat

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (továbbiakban: GDPR)²² 4. cikk 1. pontjában meghatározza, hogy a személyes adat „az az azonosított vagy azonosítható természetes személyre („érintett”) vonatkozó bármely információ; azonosítható az a természetes személy, aki közvetlen vagy közvetett módon, különösen valamely azonosító, például név, szám, helymeghatározó adat, online azonosító vagy a természetes személy testi, fiziológiai, genetikai, szellemi, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára vonatkozó egy vagy több tényező alapján azonosítható.”

A GDPR-ben található fogalommeghatározás elődjéből, a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló Európai Parlament és a Tanács (EU) 95/46/EK irányelvéből (továbbiakban: 95/46/ EK irányelv)²³ fejlődött ki, amelyen belül a 2. cikk a) pontja kimondja, hogy személyes adat „az az

---

²¹ Pintér, Róbert; Z. Karvalics, László; Kincsei, Attila; Molnár, Szilárd; Kollányi, Bence; Székely, Levente; Holczer, Márton; Simon, Éva; Juhász, Lilla; Mancinelli, Elisa; Rab, Árpád; Bessenyei, István (2007): *Az információs társadalom: az elmélettől a politikai gyakorlatig: tankönyv*. Budapest, Gondolat; Új Mandátum, 34. oldal

²² Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) (EGT-vonatkozású szöveg), HL L 119., 2016.5.4., 1—88. o.

²³ Az Európai Parlament és a Tanács 95/46/EK irányelve (1995. október 24.) a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, HL L 281., 1995.11.23., 355-375. o.

azonosított vagy azonosítható természetes személyre („érintettre”) vonatkozó bármely információ; az azonosítható személy olyan személy, aki közvetlen vagy közvetett módon azonosítható, különösen egy azonosító számra vagy a személy fizikai, fiziológiai, szellemi, gazdasági, kulturális vagy társadalmi identitására vonatkozó egy vagy több tényezőre történő utalás révén”.

A 95/46/EK irányelv 29. cikke alapján²⁴ létrejött egy munkacsoport, amely a személyes adat-feldolgozás vonatkozásában az egyének védelmével foglalkozott. A munkacsoport a személyes adat fogalmáról szóló 4/2007 véleményében négy főbb alkotóelemre bontva elemezte a személyes adat fogalmát.²⁵ A komponensek a következők:

- bármely információ
- vonatkozó
- azonosított vagy azonosítható
- természetes személy

A „bármely információ” kifejezés a személyes adat fogalmának tág meghatározására utal, kiterjed valamennyi, személyhez kapcsolható információra.²⁶

A fogalom meghatározás „vonatkozó” eleme az egyénhez való kapcsolódást fejezi ki, az információ az adott személyről szól. Szükséges megjelennie az információn belül ugyanakkor egy tartalom, vagy cél, esetleg egy eredmény elemnek. Fontos kiemelni, hogy ezek a komponensek egymással vagylagos viszonyban állnak, a „vonatkozást” már az egyik elem létezése önmagában is megvalósíthatja. A tartalom elemről beszélhetünk az adott információban, amikor azt az adott személyről szolgáltatják, tekintet nélkül az adatkezelő vagy harmadik személy részéről fennálló célra, vagy utóbb gyakorolt hatásra. A cél elem ezzel szemben viszont az adat olyan célból történő felhasználása vagy kezelése esetén fordul elő, amikor az egyén státuszát vagy viselkedését értékelik, meghatározott bánásmódnak vetik alá,

---

²⁴ 95/46/EK irányelv 29. cikk (1) bekezdése kimondja: Ezennel létrejön a személyes adatfeldolgozás vonatkozásában az egyének védelmével foglalkozó munkacsoport, a továbbiakban: „munkacsoport”. A munkacsoport tanácsadói státuszban működik és függetlenül jár el.

²⁵ A 29. cikk alapján létrehozott adatvédelmi munkacsoport: A személyes adat fogalmáról szóló 4/2007. számú vélemény, Brüsszel, 2007.07.20., 6. oldal

²⁶ A 29. cikk alapján létrehozott adatvédelmi munkacsoport: A személyes adat fogalmáról szóló 4/2007. számú vélemény, Brüsszel, 2007.07.20., 4. oldal

vagy befolyásolják. Az eredmény elem által az adott információ akkor válik „vonatkozóvá”, ha annak felhasználása az összes körülményt figyelembe véve, akár a legkisebb mértékben is később hatással lesz az adott személy jogaira, érdekeire.²⁷

Az „azonosított” vagy „azonosítható” kifejezés a természetes személy, a személyek egy csoportján belül elkülönülését, vagy ennek reális esélyét fejezi ki. Az azonosítás történhet „közvetett módon”, például amikor egy adott információ egy másikkal összekapcsolva megkülönböztethetővé, beazonosíthatóvá teszi az egyént. Ezzel szemben „közvetlen módú” azonosításról beszélünk amikor a név szerinti azonosítás történik. Az utóbbi esetben ugyanakkor ki kell emelni, hogy a névrokonokkal való összetévesztés elkerülése érdekében, olykor szükséges egyéb információkat is beszerezni, mint például a születési idő, születési név, arckép. Az azonosítás eszközüül a GDPR (26) preambulumbekzdése szerint „minden olyan módszer szolgálhat, amit az adatkezelő vagy más személy a természetes személy közvetlen vagy közvetett azonosítására felhasználhat”. Az eszköz tehát változott a korábbi adatvédelmi törvényhez képest, tekintve hogy a 95/46/EK irányelv (26) preambulumbekzdése ezt úgy fogalmazza meg, hogy „minden olyan módszert figyelembe kell venni, amit az adatkezelő, vagy más személy valószínűleg felhasználna az említett személy azonosítására”. Az új szabályozás figyelmen kívül hagyja a „valószínűséget”, ezáltal már maga a hipotetikus lehetőség is elégségessé válik az azonosításhoz.²⁸

A munkacsoport a negyedik fő alkotóelemként a „természetes személy” kifejezést jelölte meg, amely által a szabályozás minden emberre kiterjed. A GDPR (1) preambulumbekzdése is ezt szögezi le, miszerint „a természetes személyek személyes adataik kezelésével összefüggő védelme alapvető jog”. A korábbi szabályozáshoz képest, azonban az a tétel kikerül a szabályozásból, hogy „az adatfeldolgozási rendszerek célja az emberek szolgálata”, amelyet a 95/46/EK irányelv a (2) preambulumbekzdésében rögzített. A természetes személy fogalmát a továbbiakban az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának 6. cikke is rögzíti: „mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogalanyiságát bárhol elismerjék”. Ezt a megfogalmazást a nemzeti jogalkotás általában szűkíteni szokta, ahogyan a magyar jogban a Polgári Törvénykönyvről

---

²⁷ A 29. cikk alapján létrehozott adatvédelmi munkacsoport: A személyes adat fogalmáról szóló 4/2007. számú vélemény, Brüsszel, 2007.07.20., 9-13. oldal

²⁸ A 29. cikk alapján létrehozott adatvédelmi munkacsoport: A személyes adat fogalmáról szóló 4/2007. számú vélemény, Brüsszel, 2007.07.20., 13-24. oldal

szóló 2013. évi V. törvényben is teszi a jogalkotó a 2:1.§ (1) bekezdés²⁹ és a 2:4.§³⁰ által, melyek a jogképesség kezdetéről és megszűnéséről rendelkeznek. A jogképesség az embert, ha élve születik, fogamzásának időpontjától illeti meg, halálának időpontjáig. A munkacsoport emellett leszögezi, főszabály szerint az elhunytakra vonatkozó adatok nem tartoznak a rendelet hatálya alá, azonban kivételeként említ néhány példát. Az elhunytokra vonatkozó adat, amennyiben az élő személyre is vonatkozhat a rendelet hatálya alá tartozik. Ilyen eset például egy öröklődő betegségről szóló információ az elhunyt személyre nézve, melyből következtethetünk utódja betegségére is. A vélemény a későbbiekben szintén speciális esetként veti fel a még meg nem született gyermek és a jogi személyek helyzetét is.³¹

A személyes adat fogalmáról az Európai Bizottság oldalán is tájékozódhatunk, amely szerint „a személyes adat minden olyan információ, amely valamely azonosított vagy azonosítható élő személlyel kapcsolatos. Mindazon információk, amelyek összegyűjtése egy bizonyos személy azonosításához vezethet, ugyancsak személyes adatnak minősülnek”.³²

A személyes adatok belül megkülönböztetünk különleges kategóriát is, melyek kezelését az új adatvédelmi rendelet a 9. cikk (1) bekezdésében általános jelleggel tilalmaz, a (2) bekezdésben szereplő taxatíve felsoroltak kivételével. A személyes adatok különleges kategóriáit a következőket foglalja magába: „faji vagy etnikai származásra, politikai véleményre, vallási vagy világnézeti meggyőződésre vagy szakszervezeti tagságra utaló személyes adatok, valamint a természetes személyek egyedi azonosítását célzó genetikai és biometrikus adatok, az egészségügyi adatok és a természetes személyek szexuális életére vagy szexuális irányultságára vonatkozó személyes adatokat”³³.

5.3. Az adatkezelő és az adatfeldolgozó

Az adatkezelés definícióját a GDPR 4. cikk 2. pontjában határozza meg, amely kimondja, hogy „a személyes adatokon vagy adatállományokon automatizált vagy nem

---

²⁹ A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi v. törvény (továbbiakban: Ptk.) 2:2.§ (1) bekezdés: A jogképesség az embert, ha élve születik, fogamzásának időpontjától illeti meg.

³⁰ Ptk. 2:4.§ A jogképesség a halállal szűnik meg.

³¹ A 29. cikk alapján létrehozott adatvédelmi munkacsoport: A személyes adat fogalmáról szóló 4/2007. számú vélemény, Brüsszel, 2007.07.20., 13-27. oldal

³²https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/reform/what-personal-data_hu
(utolsó letöltés ideje: 2020.04.30.)

³³ GDPR. 9. cikk (1) bekezdés

automatizált módon végzett bármely művelet vagy műveletek összessége, így a gyűjtés, rögzítés, rendszerezés, tagolás, tárolás, átalakítás vagy megváltoztatás, lekérdezés, betekintés, felhasználás, közlés továbbítás, terjesztés vagy egyéb módon történő hozzáférhetővé tétel útján, összehangolás vagy összekapcsolás, korlátozás, törlés, illetve megsemmisítés”.

Az adatkezelőt a GDPR a 4. cikk 7. pontjában definiálja: „az a természetes vagy jogi személy, közhatalmi szerv, ügynökség vagy bármely egyéb szerv, amely a személyes adatok kezelésének céljait és eszközeit önállóan vagy másokkal együtt meghatározza; ha az adatkezelés céljait és eszközeit az uniós vagy a tagállami jog határozza meg, az adatkezelőt vagy az adatkezelő kijelölésére vonatkozó különös szempontokat az uniós vagy a tagállami jog is meghatározhatja”.

Az adatfeldolgozó meghatározását a GDPR 4. cikk 8. pontjában találjuk: „az a természetes vagy jogi személy, közhatalmi szerv, ügynökség vagy bármely egyéb szerv, amely az adatkezelő nevében személyes adatokat kezel”.

Az adatkezelő, mint fentebb láthatjuk meghatározza az adatkezelés célját és módját, míg az adatfeldolgozó kizárólag az adatkezelő megbízásából kezel személyes adatokat. Adatfeldolgozó általában egy harmadik személy működik a vállalkozáson kívül, de egy vállalatcsoport esetében annak egy tagja is működhet akár a másik vállalkozás adatfeldolgozójaként is. Az adatfeldolgozó kötelezettségeit szerződésben, vagy más jogi aktusban kell meghatározni az adatkezelővel szemben.

Az adatkezelő és az adatfeldolgozó fogalmának vizsgálatára a 95/46/EK irányelv 29. cikke³⁴ alapján létrejött munkacsoport az adatkezelő fogalmán belül három fő alkotóelemet emel ki³⁵:

- az a természetes vagy jogi személy, hatóság, intézmény vagy bármely más szerv
- amely önállóan vagy másokkal együtt
- meghatározza a személyes adatok feldolgozásának céljait és módját.

Az adatkezelő azáltal, hogy jogosult a célok és a mód meghatározására, jogi és/ vagy ténybeli körülményekből eredő illetékességgel is rendelkezik, amely három aktusból eredhet. Az első lehetőség, amikor a kifejezett jogi illetékesség során a jog konkrétan kinevezi az

---

³⁴ 95/46/EK irányelv 29. cikk (1) bekezdése kimondja: Ezennel létrejön a személyesadat-feldolgozás vonatkozásában az egyének védelmével foglalkozó munkacsoport, a továbbiakban: „munkacsoport”. A munkacsoport tanácsadói státuszban működik és függetlenül jár el.

³⁵ A 29. cikk alapján létrehozott adatvédelmi munkacsoport: az „adatkezelő” és az „adatfeldolgozó” fogalmáról szóló 1/2010. számú vélemény, Brüsszel, 2010.02.16. 1-34. oldal

adatkezelőt. Eredhet még ezen felül egy általános jogi rendelkezésekből vagy akár meglévő hagyományos szerepekből is, mint például a munkaadó a munkavállaló adatainak vonatkozásában, vagy akár ténybeli körülményekből és egyéb elemekből, például egy szerződéses jogviszonyból.³⁶

A fogalom meghatározás személyi vonatkozása a hatályos adatvédelmi rendeletben további elemekkel is bővült. Fontos az alanyi kör elemzésénél kiemelni, hogy amennyiben adatkezelőnek minősítünk egy vállalatot vagy szervezetet, nem csupán egy azon belüli személyt jelölünk meg, hanem annak egészét. Ez alól kivételt képez az az eset, amikor egyértelmű elemek utalnak rá, hogy egy meghatározott természetes személy a felelős. Erre szolgál példaként, amikor a vállalaton belül dolgozó természetes személy a vállalat tevékenységén kívül, saját célra használ fel adatokat.³⁷

A másokkal együtt történő többes adatkezelésről beszélünk, amikor adatkezelőként egymástól különböző felek járnak el. Ilyenkor kiemelt jelentősége van, hogy az együttes, valamint az egyedüli adatkezelés ugyanolyan értékelését tükrözzön. A feleknek a feldolgozás céljainak és módjának a meghatározása nem szükséges, hogy egyenlő arányban történjen, ezért a különböző mértékek által a felelősségvállalás is változni fog. Nem lehet minden esetben egyetemleges felelősséget feltételezni.³⁸

Az adatfeldolgozó fogalmának vizsgálata során a munkacsoport a következőket szögezi le:

- az adatfeldolgozó léte az adatkezelő döntésétől függ
- az adatkezelő dönthet úgy, hogy saját szervezetén belül dolgozza fel az információkat, vagy hogy az adatfeldolgozási tevékenység egy részét vagy egészét átruházza egy külső szervezetre
- az adatfeldolgozói minőségnek két feltételt állapít meg: az adatfeldolgozónak az adatkezelőtől elkülönülő jogi személyiséggel kell rendelkeznie, valamint a személyes adatokat az adatkezelő nevében kell feldolgoznia³⁹

---

³⁶ A 29. cikk alapján létrehozott adatvédelmi munkacsoport: az „adatkezelő” és az „adatfeldolgozó” fogalmáról szóló 1/2010. számú vélemény, Brüsszel, 2010.02.16. 1-34. oldal

³⁷ A 29. cikk alapján létrehozott adatvédelmi munkacsoport: az „adatkezelő” és az „adatfeldolgozó” fogalmáról szóló 1/2010. számú vélemény, Brüsszel, 2010.02.16. 1-34. oldal

³⁸ A 29. cikk alapján létrehozott adatvédelmi munkacsoport: az „adatkezelő” és az „adatfeldolgozó” fogalmáról szóló 1/2010. számú vélemény, Brüsszel, 2010.02.16. 1-34. oldal

³⁹ A 29. cikk alapján létrehozott adatvédelmi munkacsoport: az „adatkezelő” és az

5.4. Az online közvetítő szolgáltatás

Az online közvetítő szolgáltatás, vagyis a köz- és szakmai beszédben elterjedt „digitális platform”, „online kapuőr” és „digitális közvetítő” fogalma általános értelemben egy olyan személyt jelöl, aki másik két személy között gazdasági kapcsolatot teremt azáltal, hogy közöttük gazdaság tranzakciókat tesz lehetővé.⁴⁰

A francia Államtanács szűkebb értelemben határozza meg a fogalom jelentését. Minden olyan internetes oldalt ide sorol, amely lehetőséget biztosít harmadik személyek számára, hogy tartalmakat, szolgáltatásokat, valamint árukat kínáljanak, illetve minden olyan online platformot is, amely ezekhez hozzáférést biztosít.⁴¹

Az Európai Bizottság közleményében az online platformok öt jellegzetességét állapította meg:

- képesek új piacokat létrehozni és formálni, hagyományos piacok számára kihívást jelenteni és a részvétel vagy az üzleti tevékenység új formáit nagy mennyiségű adat gyűjtése, feldolgozása és szerkesztése révén megszervezni,
- többoldalú piacokon működnek, de a felhasználói csoportok közvetlen kölcsönhatásait különböző mértékben ellenőrzik;
- előnyükre kamatoztatják a „hálózati hatásokat”, amelynek révén – általános értelemben véve – a szolgáltatás értéke a felhasználók számával párhuzamosan növekszik;
- felhasználóik gyors és erőfeszítést nem igénylő eléréséhez gyakran támaszkodnak információs és kommunikációs technológiákra;
- az értékteremtésben jelentős szerepük van, különösen azáltal, hogy (többek között adatkommunikáció révén) jelentős értéket ragadnak meg, új üzleti vállalkozásokat segítenek elő és új stratégiai függőségeket hoznak létre.⁴²

„adattfeldolgozó” fogalmáról szóló 1/2010. számú vélemény, Brüsszel, 2010.02.16. 1-34. oldal

⁴⁰ dr. Bartóki-Gönczy Balázs Az online közvetítő szolgáltatók mint az információhoz való hozzáférés új kapuőrei című doktori értekezése, Budapest, 2018. 17. oldal

⁴¹ dr. Bartóki-Gönczy, 2018, 17. oldal

⁴² A Bizottság közleménye az európai parlamentnek, a tanácsnak, az európai gazdasági és szociális bizottságnak és a régiók bizottságának - Online platformok és a digitális egységes piac – Lehetőség és kihívás Európa számára, COM(2016) 288 final.

A fentebb felsorolt öt sajátosság az összes online platform tekintetében megállapítható, függetlenül annak formájától és méretétől. A Bizottság az online platformokra példaként hozza fel az online reklámpatformokat, piacokat, keresőgépeket, a közösségi médiát és a kreatív tartalmakat kínáló elárúsítóhelyeket, alkalmazásokat forgalmazó platformokat, távközlési szolgáltatásokat, fizetési rendszereket és a közösségi gazdaság platformjait is.⁴³

5.5. Az adatvédelem

Az adatvédelem fogalma az 1970-es évektől vált meghatározóvá, mint egy újfajta védelmi módszer a természetes személyek adatai körében. A korábbihoz képest ez nem csupán meghatározott típusú „érzékenyebb” adatokat érintett, hanem általánosságban az összes adatra kiterjedt.⁴⁴

Az adatvédelem fogalmát gyakran a magánszféra részeként emlegetik. A védelem azonban, amely hatására az amerikai alkotmányban is megjelent a magánélethez való jog, már az 1970-es éveket megelőzően is létezett két eszköz formájában: jogon kívüli természetes korlátként és társadalmi normarendszerként. Ezek azonban az adatvédelem megjelenését követően is léteztek és érvényesültek, bár módosult mértékben. Az adatvédelem kialakulásához a magánszféra védelmét biztosító természetes korlátok gyengülése vezetett, mely által az adatvédelem válságos helyzetbe került. A hanyatlás hatására megerősödött az igény egy újfajta jogi védelem kialakítására, másrészt pedig az addigi adatvédelmi szabályozás kibővítésére.⁴⁵

Az adatvédelmet az irodalom gyakran helytelenül azonosítja az információs önrendelkezési jog szabályaival. Az információs önrendelkezési jog csak jóval az adatvédelem kialakulása után keletkezett, a német alkotmánybíróság 1983-as népszámlálás-ítéletének eredményeként. Szintén az azonosítás cáfolatára szolgál, hogy a korai adatvédelmi szabályok nem biztosítottak az egyénnek önrendelkezési jogot személyes adatai felett, valamint, hogy az információs önrendelkezési jog az adatvédelem fejlődésén belül csupán egy „állomásnak” tekinthető, melyet az a továbbiakban akár meg is haladhat, azt névlegessé téve. Az adatvédelem

---

⁴³ A Bizottság közleménye az európai parlamentnek, a tanácsnak, az európai gazdasági és szociális bizottságnak és a régiók bizottságának - Online platformok és a digitális egységes piac – Lehetőség és kihívás Európa számára, COM(2016) 288 final.

⁴⁴ Székely Iván és Vasvári György: Adatvédelem és/vagy adatbiztonság? (A HISEC 2003 konferencián tartott előadás kiegészített és módosított szövege), 2004, 8. oldal

⁴⁵ Székely Iván és Vasvári György, 2004, 8. oldal

ez alapján magába foglal minden olyan szabályozást, amely az egyén személyes adatainak kezelését célozza, annak védelme tekintetében, függetlenül az információs önrendelkezési jog alakulásától.⁴⁶

Az adatvédelmet és az adatbiztonságot a köznyelv sokszor egy és ugyanazon dolognak tekinti, azonban itt már a szabályozás tárgya is különböző. Az adatbiztonsággal kapcsolatos normák tárgya minden esetben az adat, nem pedig a természetes személy.⁴⁷ Bár az adatvédelem nem létezhet adatbiztonság nélkül, azonban fordítva igen. Erre szolgálnak példaként a diktatórikus államok jogrendszerei.⁴⁸

Az adatvédelem komplex fogalmát Jóri András Adatvédelmi kézikönyv című munkájában a következőképpen határozza meg: „Olyan jogi védelem, amely az egyének magánszférájának védelmét célozza az egyénnel kapcsolatba hozható adatok (személyes adatok) kezelésére vonatkozó szabályok előírásával; adatvédelmi jognak pedig az ilyen szabályokat tartalmazó jogszabályok összességét tekintjük.”⁴⁹

Az adatvédelem célja a magánszféra védelme, annak létezése Jóri András elmélete szerint csak ezen belül értelmezhető, az alábbi szempontok alapján:

- az adatvédelem minden esetben a személy magánszférájának jogi védelmét jelenti, amely
- az 1970-es évektől az elektronikai forradalom által egyre általánosabbá váló automatizált adatfeldolgozás veszélyeire válaszul jelent meg Európában, és
- az általa nyújtott jogi védelem tartalma a fogalom megjelenése óta többször is jelentősen változott, illetőleg jelenleg is folyamatosan változásban van.⁵⁰

A későbbiekben bemutatom, a szabályozás kereteinek alakulását, mely során az új adatvédelmi rendelet szintén a magánszféra keretein belül, annak kereteit megtartva fogja értelmezni az adatvédelmet.

---

⁴⁶ Székely Iván és Vasvári György, 2004, 8. oldal

⁴⁷ Jóri, 2005, 16-21. oldal

⁴⁸ Székely Iván és Vasvári György, 2004, 8. oldal

⁴⁹ Jóri, 2005, 20. oldal

⁵⁰ Jóri, 2005, 17. oldal

6. AZ ADATVÉDELEM HELYE ÉS CÉLJA A MAGYAR JOGRENSZERBEN

Magyarország 2004-től az Európai Unió teljes jogú tagja, mely által az uniós jog közvetett vagy közvetlen hatállyal irányadó a magyar jogrendszerre, annak szerves részét képezi.

Az uniós jog forrásai három típusba sorolhatók: elsődleges, másodlagos, valamint a kiegészítő jog. Az elsődleges jogforrások közé tartoznak az Uniót létrehozó szerződéseket, módosító szerződéseket, alapító szerződésekhöz és a módosító szerződésekhöz csatolt jegyzőkönyveket, az új országok uniós csatlakozásáról szóló szerződéseket, az Alapjogi Chartát, valamint az Európai Unió Bírósága által kialakított általános jogi alapelveket. A másodlagos jog az egyoldalú jogi aktusokat foglalja magába, melyen belül megkülönböztetünk rendeleteket, irányelveket, határozatokat, véleményeket, ajánlásokat és atipikus aktusokat. A kiegészítő jogforrások kategóriájába a jogforrások azon elemeit sorolhatjuk, melyek a Szerződésekben kifejezetten nem kerülnek említésre, például az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlatát, a nemzetközi jogot, valamint általános jogelveket.⁵¹

A GDPR, vagyis az új adatvédelmi rendelet a másodlagos uniós jogforrások egyik típusába tartozik. A rendelet általános hatállyal bír, alkalmazása az Unió területén kötelező, nem szükséges a nemzeti jogba külön aktussal átültetni. Az adatvédelem rendeleti szinten való szabályozása elősegíti a tagállamok közötti egységes alkalmazást, valamint az olyan nemzeti jogszabályok hatályon kívül helyezését, melyek a hatályos anyagi jogi rendelkezésekkel összeegyeztethetetlenek mondhatók.⁵²

A GDPR, az adatvédelem céljából a magánszféra védelméből indul ki, helyét azon belül jelöli meg.⁵³ A GDPR (1) preambulumbekzdésnek megfelelően kimondja, hogy: „A természetes személyek személyes adataik kezelésével összefüggő védelme alapvető jog. Az Európai Unió Alapjogi Chartája (Charta) 8. cikkének (1) bekezdése és az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 16. cikkének (1) bekezdése rögzíti, hogy mindenkinek joga van a rá vonatkozó személyes adatok védelméhez.”

---

⁵¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=LEGISSUM%3A114534> (utolsó letöltés ideje: 2020.10.28.)

⁵² https://www.europarl.europa.eu/ftu/pdf/hu/FTU_1.2.1.pdf (utolsó letöltés ideje: 2020.10.28.)

⁵³ Mészáros János Adatvédelem a XXI. században és az internet világában (PhD értekezés), Szeged, 2017. 24. oldal

Magyarország Alaptörvénye (továbbiakban: At.) VI. cikke az adatvédelmi rendelettel összhangban megtartja a GDPR kereteit, mely szintén a magánszférán belül értelmezi az adatvédelmet⁵⁴:

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák. A véleménynyilvánítás szabadsága és a gyülekezési jog gyakorlása nem járhat mások magán- és családi életének, valamint otthonának sérelmével.

(2) Az állam jogi védelemben részesíti az otthon nyugalmaát.

(3) Mindenkinek joga van személyes adatai védelméhez, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez.

Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (továbbiakban: Info tv.) 1. § szintén a közügyek átláthatósága mellett a magánszféra védelmét helyezi előtérbe, kimondja, hogy a „[...] törvény célja a hatálya alá tartozó tárgykörökben az adatok kezelésére vonatkozó alapvető szabályok meghatározása annak érdekében, hogy a természetes személyek magánszféráját az adatkezelők tiszteletben tartsák, valamint a közügyek átláthatósága a közérdekű és a közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez és terjesztéséhez fűződő jog érvényesítésével megvalósuljon.”⁵⁵

---

⁵⁴ Mészáros János, 2017. 205. oldal

⁵⁵ Mészáros János, 2017. 205. oldal

7. ADATVÉDELEM A KÖZÖSSÉGI MÉDIÁBAN

7.1. A közösségi média és a web 2.0

A közösségi média, olyan internetes platform, mely annak céljából jött létre, hogy a felhasználók egymás között tartalmakat oszthassanak meg.⁵⁶ A web 2.0. felhasználói ma már ugyanakkor nem csupán fogyasztói az ott található információknak, hanem előállítói és megosztói is egyben. A web kétirányúvá válásával lehetőség nyílt a hírek, álláspontok, események véleményezésére, amely által a felhasználók saját nézeteiket kollektív tudássá emelhetik. Ez a kétirányúság nem csupán az információ-előállításban, hanem a szoftverkészítésben is érzékelhető. Létrejöttek olyan eszközök, amelyekkel az információkat több helyről is össze lehet kapcsolni, ezáltal összetett funkciók ellátására képes montázsokat, úgynevezett „mashup”-okat alkotva.⁵⁷

Az internethasználat napjainkban rohamos mértékben megnövekedett, emiatt az adatvédelem jelentősége is még fokozottabbá vált az online térben.

7.2. Az érintett jogai

A felhasználók alapvető joga, hogy hozzáférhessenek a vállalatok, szervezetek birtokában lévő saját személyes adataikhoz, azokról térítésmentesen másolatot kapjanak.⁵⁸ Kérdéses viszont, hogy mi történik, ha egy vállalat az érintett hozzájárulása nélkül kezeli személyes adatait? A GDPR alapelvei közé tartozik a jogszerűség, tisztességes eljárás és átláthatóság elve, melynek értelmében a személyes adatok kezelését jogszerűen és tisztességesen, valamint az érintett számára átlátható módon szükséges végezni.⁵⁹ Ennek fényében amennyiben a felügyeleti hatóság jogsértést tapasztal, korrekciós hatáskörében a következő módokon járhat el a GDPR 58. cikk (2) bekezdése szerint:

---

⁵⁶https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/0007_e4_digitalis_marketing_scorm/a_kozossegi_media_fogalma_w0NOGk1cQOiR2A0n.html (utolsó letöltés ideje: 2020.05.09.)

⁵⁷ http://www.nhit-it3.hu/_ujsite2/images/tagandpublish/Files/it3-2-2-2-u.pdf (utolsó letöltés ideje: 2020.05.09.)

⁵⁸ https://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/internet-telecoms/data-protection-online-privacy/index_hu.htm (utolsó letöltés ideje: 2020.05.09.)

⁵⁹

https://maok.hu/content/_common/attachments/maok_tajekoztato_levelek_a_gdpr_alapelvei.pdf (utolsó letöltés ideje: 2020.05.09)

- figyelmezteti az adatkezelőt vagy az adatfeldolgozót, hogy egyes tervezett adatkezelési tevékenységei valószínűsíthetően sértik e rendelet rendelkezéseit;
- elmarasztalja az adatkezelőt vagy az adatfeldolgozót, ha adatkezelési tevékenysége megsértette e rendelet rendelkezéseit;
- utasítja az adatkezelőt vagy az adatfeldolgozót, hogy teljesítse az érintettnek az e rendelet szerinti jogai gyakorlására vonatkozó kérelmét;
- utasítja az adatkezelőt vagy az adatfeldolgozót, hogy adatkezelési műveleteit – adott esetben meghatározott módon és meghatározott időn belül – hozza összhangba e rendelet rendelkezéseivel;
- utasítja az adatkezelőt, hogy tájékoztassa az érintettet az adatvédelmi incidensről;
- átmenetileg vagy véglegesen korlátozza az adatkezelést, ideértve az adatkezelés megtiltását is;
- a 16., 17., illetve a 18. cikkben foglaltaknak megfelelően elrendeli a személyes adatok helyesbítését, vagy törlését, illetve az adatkezelés korlátozását, valamint a 17. cikk (2) bekezdésének és a 19. cikknek megfelelően elrendeli azon címzettek erről való értesítését, akikkel vagy amelyekkel a személyes adatokat közölték;
- visszavonja a tanúsítványt vagy utasítja a tanúsító szervezetet a 42. és a 43. cikknek megfelelően kiadott tanúsítvány visszavonására, vagy utasítja a tanúsító szervezetet, hogy ne adja ki a tanúsítványt, ha a tanúsítás feltételei nem vagy már nem teljesülnek;
- a 83. cikknek megfelelően közigazgatási bírságot szab ki, az adott eset körülményeitől függően az e bekezdésben említett intézkedéseken túlmenően vagy azok helyett; és
- elrendeli a harmadik országbeli címzett vagy nemzetközi szervezet felé irányuló adatáramlás felfüggesztését.

7.2.1. A személyes adatok helyesbítéséhez fűződő jog

A GDPR 16. cikke kimondja, hogy: „Az érintett jogosult arra, hogy kérésére az adatkezelő indokolatlan késedelem nélkül helyesbítse a rá vonatkozó pontatlan személyes adatokat. Figyelembe véve az adatkezelés célját, az érintett jogosult arra, hogy kérje a hiányos személyes adatok – egyebek mellett kiegészítő nyilatkozat útján történő – kiegészítését.” A hivatkozott rendelkezésben a pontosság elve is érvényesül. A szabályozás arra törekszik, hogy a személyes adatok pontosak, naprakészek legyenek, valamint elvárja, hogy az adatkezelők

minden ésszerű intézkedést megtegyenek annak érdekében, hogy az adatkezelés szempontjából pontatlan személyes adatok haladéktalanul töröljék, helyesbítsék.⁶⁰

A NAIH NAIH/2019/2526/2. ügyiratszám szerinti határozatában rögzítette, sérült a Kérelmező helyesbítéshez és törléshez fűződő joga a Kötelezett által, amikor előzetes jelzése ellenére nem törölte telefonszámát adatbázisából, valamint nem jegyezte be a Kérelmező lakcímváltozását egyéb körülményekre hivatkozva. A határozattal kapcsolatban a dolgozatom struktúrájának megtartása érdekében a határozat törléshez fűződő joghoz kapcsolódó részét nem fejtem ki, csupán a helyesbítéshez való jog megsértésének aspektusait tárgyalom.

A Hatóság döntésében kifejti a lakcímváltozás tényének bejegyzését a Kötelezett jogosulatlanul tagadta meg azzal indokolva, hogy a Kérelmezett kérésnek akkor fog eleget tenni, amennyiben megküldi számára lakcímkártyájának másolatát. A Kötelezett pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvény (továbbiakban: Pmt.) 7.§ (8) bekezdésére hivatkozott, mely az okmánymásolási kötelezettségről, mint az egyik ügyfélátvilágítási kötelezettségről szól. Az indoklás nem bizonyult helytállónak, mivel az ott felsoroltak nem említik a lakcímváltozás bejelentésének esetét, így azt a Kötelezett köteles lett volna bejegyezni. Mivel a bejegyzést az előzetes jelzés ellenére megtagadta, megsértette a Kérelmező helyesbítéshez fűződő jogát.⁶¹

7.2.2. Az adathordozhatósághoz való jog

Az adathordozhatósághoz való jogot a GDPR 20. cikkében szabályozza.

„Az érintett jogosult arra, hogy a rá vonatkozó, általa egy adatkezelő rendelkezésére bocsátott személyes adatokat tagolt, széles körben használt, géppel olvasható formátumban megkapja, továbbá jogosult arra, hogy ezeket az adatokat egy másik adatkezelőnek továbbítsa anélkül, hogy ezt akadályozná az az adatkezelő, amelynek a személyes adatokat a rendelkezésére bocsátotta, ha:

- a) az adatkezelés a 6. cikk (1) bekezdésének a) pontja vagy a 9. cikk (2) bekezdésének a) pontja szerinti hozzájáruláson, vagy a 6. cikk (1) bekezdésének
- b) pontja szerinti szerződésen alapul; és b) az adatkezelés automatizált módon történik.”

---

⁶⁰

https://maok.hu/content/_common/attachments/maok_tajekoztato_levelek_a_gdpr_alapelvei.pdf (utolsó letöltés ideje: 2020.05.09.)

⁶¹ NAIH (2019.03.04.) NAIH/2019/2526/2. ügyiratszámú határozat, Budapest, 1-11. oldal

Az érintett ezen jogával a leggyakrabban abban az esetben él, ha például egy adott közösségi portálról egy másikra tér át, tehát szolgáltatót vált, adatait pedig gyorsan és zökkenőmentesen szeretné a másik szolgáltató rendelkezésére bocsátani.

7.2.3. Az elfeledtetéshez való jog

Régen az emberek természetesnek vették a felejtést, azt, hogy az emlékek elhalványulnak, nem tudják teljes pontossággal felidézni őket. Bár tudjuk, hogy múltunkról az írásos és tárgyi emlékek alapján is tájékozódhatunk, az internet adta lehetőségek által a jövő generációinak sokkal könnyebb dolguk lesz, mint a világháló megjelenése előtt.

Az “internet nem felejt” int óvatosságra a mondás, de hogyan is alakul ez pontosan az irányelv elvi szintjein? A célhoz kötöttség elve alapján, személyes adatokat gyűjteni csak meghatározott, egyértelmű és jogszerű célból lehet, valamint azokat az említett célokkal össze nem egyeztethető módon kezelni nem lehet.

A GDPR az alapelven túl az érintett jogai között is nevesíti a törléshez való jogot. Amennyiben a rendeletben felsorolt indokok fennállnak a 17. cikk alapján az érintett jogosult arra, hogy kérésére az adatkezelő indokolatlan késedelem nélkül törölje a rá vonatkozó személyes adatokat. A rendelkezés ugyanakkor a keresőmotorokra (például: Google, Yahoo!, Bing) szintén vonatkozik, azok is adatkezelőnek minősülnek. Az érintett kérheti, hogy a keresőmotorból távolítsák el a személyes jellegű adataihoz vezető hivatkozásokat, amennyiben azok pontatlanok, nem megfelelőek, vagy irrelevánsok, illetve ha mennyiségük a szükséges mértéket meghaladja. Az utóbbi kritériumok által a GDPR-ben szintén érvényesül az adattakarékosság elve, a személyes adatoknak az adatkezelés szempontjából megfelelőnek, relevánsnak és szükségesnek kell lenniük.

A keresőmotorok adattörlésével kapcsolatban nagy port kavaró ügyként tartják számon a Google LLC kontra Commission nationale de l’informatique et des libertés (továbbiakban: CNIL) C-507/17. számú ügyet⁶², melyben a francia CNIL adatvédelmi hivatal 50 millió euróra bírságotlta a Google-t a személyes adatok kezelésére vonatkozó GDPR-szabályok megsértésére hivatkozva.⁶³ Az ügy a későbbiekben az Európai Unió Bírósága elé került, amely

---

⁶² C-507/17 sz. Google LLC, venant aux droits de Google Inc. kontra Commission nationale de l'informatique et des libertés (CNIL) ügy, ECLI:EU:C:2019:772

⁶³ Délibération n°SAN-2019-001 du 21 janvier 2019 Délibération de la formation restreinte n° SAN – 2019-001 du 21 janvier 2019 prononçant une sanction pécuniaire à l'encontre de la société GOOGLE LLC

megállapította, hogy a GDPR 17. cikkének (1) bekezdése úgy értelmezendő, hogy a keresőmotor működtetője a link törlése iránti kérelemre nem köteles a keresőmotorjának valamennyi változatán elvégezni azt. A törlést a keresőmotor tagállamok szerinti változataira köteles alkalmazni, szükség esetén pedig olyan intézkedéseket is köteles megtenni, amelyek amellet hogy megfelelnek a jogszabályi előírásoknak, ténylegesen megakadályozhatók vagy eltántoríthatók a tagállamok internethasználói attól, hogy az érintett személy neve által a tagállamok valamelyikében végzett keresés eredményeként megjelenített találati lista révén a kérelem tárgyát képző linkhez hozzáférjenek.⁶⁴

7.2.4. A törléshez való jog

Az érintett jogosult arra, hogy kérésére az adatkezelő indokolatlan késedelem nélkül törölje a rá vonatkozó személyes adatokat, az adatkezelő pedig köteles arra, hogy az érintettre vonatkozó személyes adatokat indokolatlan késedelem nélkül törölje, ha az általános adatvédelmi rendeletben meghatározott indokok valamelyike fennáll.⁶⁵

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (továbbiakban: NAIH) NAIH/2019/417. ügyszámú határozatában a törléshez való jog érvényesítését szolgáló kérelmet elutasította, mivel a tényállás alapján a Kérelmezett nem követett el jogsértést az általa közzétett cikkben található személyes adatok közzétételével. A Kérelmező kérelmében azt állította, hogy a megjelent cikkben a kérelmező rossz színben tünteti fel, valótlan dolgokat állít róla, amely hátrányosan hat az ő, valamint üzleti tevékenységének megítélésére. A hivatkozott cikk termékbemutatókat szervező gazdasági társaságok tevékenységét mutatta be, mely mellett a fogyasztói jogok és érdekek érvényesítésének nehézségeiről is beszámol. A Hatóság az ügy kapcsán, döntésében kifejtette, nem rendelkezik hatáskörrel "nyomtatott vagy tartalmának, vagy egy részének a becsülethez és jó hírnévhez fűződő jog sérelme miatti törlését érintő ügyekben [...] így annak vonatkozásában a Hatóság adatvédelmi hatósági eljárás iránti kérelem sem nyújtható be."⁶⁶ A kérelem alapján a Hatóság csak a személyes adatok törlésének kérdéséről dönthet. A NAIH rögzítette továbbá, hogy a Kérelmező által a szerkesztőségnek megküldött levele nem tartalmazott olyan elemet, mely alapján a GDPR 17. cikk (1) bekezdés

---

⁶⁴ Európai Bíróság (nagytanács) 2019. szeptember 24-i ítélete: Google LLC, a Google Inc. jogutódja kontra Commission nationale de l'informatique et des libertés (CNIL) C-507/17. sz. ügy

⁶⁵ GDPR 17. cikk

⁶⁶ NAIH (2019. július 31.) NAIH/2019/417. ügyiratszámú határozat, Budapest, 1-10. oldal

szerinti törléshez való jogát szerette volna érvényesíteni, csupán arra való utalást, hogy a cikkben megjelent adatok rossz színben tüntetik fel személyét és üzleti tevékenységét, mivel abból megállapítható a Kérelmező neve, ügyvezetői tisztsége, tulajdonosi pozíciója, amelyek azonban a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (továbbiakban: Ctv.) alapján teljeskörűen nyilvános adatok. Ezek alapján pedig a GDPR 17. cikkére a Kérelmező nem hivatkozhat jogosan.⁶⁷

7.2.5. A tiltakozáshoz való jog

Az érintett jogosult arra, hogy bármikor tiltakozzon személyes adatainak kezelése ellen, amennyiben az a közérdekű vagy az adatkezelőre ruházott közhatalmi jogosítvány gyakorlásának keretében végzett feladat végrehajtásához vagy az adatkezelő, esetleg egy harmadik fél jogos érdekeinek érvényesítéséhez már nem szükséges. Az adatkezelő a személyes adatokat ekkor csak úgy kezelheti tovább, amennyiben bizonyítja, az adatkezelést olyan kényszerítő erejű jogos okok indokolják, amelyek elsőbbséget élveznek az érintett érdekeivel, jogaival és szabadságaival szemben, vagy amelyek a jogi igények előterjesztéséhez, érvényesítéséhez vagy védelméhez kapcsolódnak.⁶⁸

7.2.6. Az adatkezelés korlátozásához való jog

Az érintett jogosult arra, hogy kérésére az adatkezelő korlátozza adatkezelését, amennyiben a GDPR 18. cikk (1) bekezdésében felsorolt feltételek valamelyike érvényesül:

- az érintett vitatja a személyes adatok pontosságát, ez esetben a korlátozás arra az időtartamra vonatkozik, amely lehetővé teszi, hogy az adatkezelő ellenőrizze a személyes adatok pontosságát;
- az adatkezelés jogellenes, és az érintett ellenzi az adatok törlését, és ehelyett kéri azok felhasználásának korlátozását;
- az adatkezelőnek már nincs szüksége a személyes adatokra adatkezelés céljából, de az érintett igényli azokat jogi igények előterjesztéséhez, érvényesítéséhez vagy védelméhez; vagy

---

⁶⁷ NAIH (2019. július 31.) NAIH/2019/417. ügyiratszámú határozat, Budapest, 1-10. oldal

⁶⁸ GDPR 21. cikk (1) bekezdése

- az érintett a 21. cikk (1) bekezdése szerint tiltakozott az adatkezelés ellen; ez esetben a korlátozás arra az időtartamra vonatkozik, amíg megállapításra nem kerül, hogy az adatkezelő jogos indokai elsőbbséget élveznek-e az érintett jogos indokaival szemben.⁶⁹

7.3. Az adatvédelmi incidens

A GDPR az adatvédelmi incidens fogalmát a 4. cikk 12. pontjában határozza meg, mely szerint „a biztonság olyan sérülését jelenti, amely a továbbított, tárolt vagy más módon kezelt személyes adatok véletlen vagy jogellenes megsemmisítését, elvesztését, megváltoztatását, jogosulatlan közlését vagy az azokhoz való jogosulatlan hozzáférést eredményezi”.⁷⁰

Adatvédelmi incidens esetén, ha az valószínűsíthetően kockázattal jár a természetes személyek jogaira és szabadságaira nézve, az adatkezelő indokolatlan késedelem nélkül, és amennyiben lehetséges a tudomására jutást követő hetvenkét órán belül köteles bejelenteni az illetékes felügyeleti hatóságnak.⁷¹

Az adatkezelőknek lehetőségük van elektronikus úton történő bejelentésre is. Ehhez segítséget nyújt a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (a továbbiakban: NAIH) által elkészített NAIH Incidensbejelentő Rendszer, ahol az adatkezelők egy formanyomtatvány kitöltésével tudnak eleget tenni kötelezettségüknek az ilyen helyzetekben.⁷²

A közelmúltban a NAIH az egyik legmagasabb összegű adatvédelmi bírságot szabta ki a DIGI Távközlési és Szolgáltató Kft.-nél fennálló adatvédelmi incidensre való tekintettel, mely során a Társaságot a 100 millió forint megfizetésére kötelezte. A NAIH határozatában megállapította, hogy a Társaság megsértette a célhoz kötöttség és a korlátozott tárolhatóság elvét, amikor „hibaelhárítási célból létrehozott tesztadatbázist a szükséges tesztek lefuttatása és a hiba kijavítása után nem törölte, így az abban tárolt nagy számú ügyféladat [...] cél nélkül és

---

⁶⁹ GDPR 18. cikk (1) bekezdés

⁷⁰ GDPR 4. cikk 12. pontja

⁷¹ GDPR 33. cikkének (1) bekezdése kimondja, hogy: „Az adatvédelmi incidenst az adatkezelő indokolatlan késedelem nélkül, és ha lehetséges, legkésőbb 72 órával azután, hogy az adatvédelmi incidens a tudomására jutott, bejelenteni az 55. cikk alapján illetékes felügyeleti hatóságnak, kivéve, ha az adatvédelmi incidens valószínűsíthetően nem jár kockázattal a természetes személyek jogaira és szabadságaira nézve. Ha a bejelentés nem történik meg 72 órán belül, mellékelni kell hozzá a késedelem igazolására szolgáló indokokat is.”

⁷² <https://www.naih.hu/adatvedelmi-incidensbejelent--rendszer.html> (utolsó letöltés ideje: 2020.05.09.)

azonosításra alkalmas módon került tárolásra a használt rendszerekben.”, valamint „nem alkalmazott az adatkezelés biztonsága körében a kockázatokkal arányos megfelelő technikai és szervezési intézkedéseket”.⁷³ A NAIH adatvédelmi bírság kiszabását tartotta indokoltnak, figyelemmel arra, hogy a Társaság figyelmeztetése és felszólítása önmagában nem lett volna arányos és visszatartó erejű. A 100 millió Ft-os bírság kiszabása során az adatvédelmi hatóság mérlegelte a jogsértés súlyosító, valamint enyhítő körülményeit. A Hatóság által felsorolt tíz súlyosító körülmény közül szeretném kiemelni példaként, hogy az ügyvel kapcsolatos adatvédelmi incidens olyan adatbiztonsági hiányosságból eredt, amelyről régóta tudomása volt a Kft.-nek, annak javítása, piaci pozíciójára való tekintettel, nem okozott volna nehézséget. Az ügy kapcsán fokozott jelentőséggel bírt emellett, hogy a tesztadatbázisban a Társaság az érintett adatok nagy számát kezelte, mellyel kapcsolatban nem dolgozott ki megfelelő adatvédelmi szisztémát sem. A NAIH ezzel szemben enyhítő körülményként értékelte, hogy a Társasággal szemben korábban még nem állapított meg jogsértést a személyes adatok kezelésével kapcsolatban, valamint, hogy nyilatkozatában elismerte, hogy az érintett tesztadatbázist már korábban törölnie kellett volna.⁷⁴

7.4. A DPO, vagyis az adatvédelmi tisztviselő kinevezésének esetköre

Az adatvédelmi tisztviselő segíti az adatkezelőt vagy az adatfeldolgozót a személyes adatok védelmével kapcsolatos kérdésekben, azáltal, hogy legalább ellátja a GDPR 39. cikkére kiterjedő valamennyi feladatot, melyek túlnyomó többsége szakmai tanácsadással, együttműködéssel és tájékoztatással kapcsolatos. Az adatvédelmi tisztviselő kinevezésének kötelező eseteit a GDPR 37. cikke nevesíti:

- Az adatkezelést közhatalmi szervek, vagy egyéb közfeladatot ellátó szervek végzik, az igazságszolgáltatási feladatkörükben eljáró bíróságok kivételével.
- Az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó főtevékenysége jellegüknél, hatókörüknél és/vagy céljaiknál fogva az érintettek rendszeres és szisztematikus, nagymértékű megfigyelését teszik szükségessé.
- Az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó fő tevékenységei a személyes adatok a rendeletben meghatározott különleges kategóriáknak és az említett, büntetőjogi

---

⁷³ NAIH (2020. május 18.) NAIH/2020/1160/10. ügyiratszámú határozat, Budapest, 1-19. oldal

⁷⁴ NAIH (2020. május 18.) NAIH/2020/1160/10. ügyiratszámú határozat, Budapest, 1-19. oldal

felelősség megállapítására vonatkozó határozatokra és bűncselekményekre vonatkozó adatok nagy számban történő kezelését foglalják magukban.⁷⁵

Annak mérlegelése, hogy a szervezet által szükséges -e adatvédelmi tisztviselőt kijelölni, bonyolult kérdés, mely miatt javasolt, hogy az adatkezelők és az adatfeldolgozók dokumentálják ennek belső elemzését, annak érdekében, hogy egy esetleges eljárás folytán bizonyítani tudják, az összes releváns körülményt figyelembe vették.⁷⁶

A kötelező eseteken túlmenően, amennyiben a GDPR nem írja elő adatvédelmi tisztviselő kijelölését a szervezetek önkéntes alapon is megtehetik azt, azonban ilyen esetben is kötelezően alkalmazandóvá válik a rendelet 37-39. cikkei.⁷⁷

7.5. A személyes adatok adásvétele

Adatvédelmi szempontból az online szolgáltatások adásvétele különösen jelentős, mivel ebben az esetben megváltozhat az utasítást adó, vagyis az adatkezelő személye.⁷⁸

A cégek adásvétele általában az adatbázisok miatt történik, mintsem maga az adott szolgáltatás miatt. Azáltal, hogy egy cég megszerzi egy másik társaság adatait újabb lehetőségekhez és nagyobb piachoz jut termékei és szolgáltatásai értékesítése tekintetében. Az adott üzleti tevékenység megszerzésére kétféle módon van lehetőség: a gazdasági társaság felvásárlásával, vagy kizárólag az üzleti tevékenységet megtestesítő jogok és eszközök átvételével.⁷⁹

Amennyiben egy társaság tekintetében tulajdonosváltás történik, azáltal, hogy az adatkezelő cég teljes mértékben megvásárlásra kerül, az adatkezelő személye nem változik meg, így a felhasználók tájékoztatási kötelezettsége is kérdésessé válik. Péterfalvi Attila adatvédelmi biztосként kiadott korábbi állásfoglalása alapján bár az adatkezelő csak az adatkezelés körülményeiben bekövetkezett változásról köteles tájékoztatni az érintetteket, elképzelhető olyan esetkör, amikor az adatkezelés szempontjából jelentőséggel bír a jogi

---

⁷⁵ GDPR 37. cikk

⁷⁶ A 29. cikk szerinti adatvédelmi munkacsoport: Iránymutatás az adatvédelmi tisztviselőkkel kapcsolatban, 2017, 6. oldal

⁷⁷ A 29. cikk szerinti adatvédelmi munkacsoport: Iránymutatás az adatvédelmi tisztviselőkkel kapcsolatban, 2017, 5. oldal

⁷⁸ Mészáros János, 2017, 205. oldal

⁷⁹ Mészáros, 2017, 205. oldal

személyt érintő változás, mely által a tájékoztatás is elengedhetlenné válik. Ennek oka, hogy az érintett joga szabadon dönteni arról, szeretne -e részt venni az adatkezelésben a változások után. Mészáros János PhD értekezésében kérdésként vizsgálja, hogy a korábbi adatkezelőnek adott hozzájáruló nyilatkozatok hatálya kiterjed -e a tulajdonosváltást követő adatkezelésre. Tekintve, hogy a jogutódlás esetében ipso iure átszállnak a jogutódra a jogelődöt megillető jogok és az őt terhelő kötelezettségek, a jogelődnek adott nyilatkozat továbbra is jogalapként szolgálhat az adatkezelésre. Fontosnak tartom kiemelni, hogy a tulajdonosváltás is keletkeztethet tájékoztatási kötelezettséget, ha az adott szolgáltatás a társaság tagjának személyéhez szorosan kötődik, ezáltal a szolgáltatás személyes közreműködést igényel.⁸⁰

Az előző lehetőséggel ellentétben, megváltozik az adatkezelő személye, így az érintettek tájékoztatása szükségessé válik a szerződésátruházáskor. A szerződésátruházás által a teljes szerződéses pozíció átruházásra kerül, aminek eredményeképpen megszűnik az a komplikált folyamat, mely által a felek engedményezéssel és tartozásátvállalással próbálják meg kezelni a szerződéses pozíció cseréjét. A jogintézmény azon célt szolgálja, hogy a jogutódlás szerződéses alapon következzen be. A szerződéses jogviszonyban maradó fél ezáltal hozzájárulhat az alapjogviszonyt létrehozó szerződésben vagy azt követően, hogy a másik fél személye megváltozzon. A szerződésbe újonnan belépő felet ennek okán ugyanazon jogok illetik és ugyanazon kötelezettségek terhelik, mint a szerződésből kilépő felet az alapjogviszony fennállásánál.⁸¹

7.6. Sütik az online térben

Szintén az online adatokkal való kereskedelmet segítik elő a cookie-k. A kisméretű szöveges adatfájlok, amelyeket a felhasználó által felkeresett honlapok helyeznek el eszközein, (például a számítógépén vagy mobilkészülékén) az internethasználó beállításainak elmentése által javítják a webhelyek működésének a hatékonyságát. A sütik ezenkívül felhasználói profilt alkotnak, nyomon követik az internetező tevékenységét, például, hogy a keresőmotorban milyen szavakra keresett rá, vagy milyen oldalakat látogatott. A későbbiekben a kapott információk alapján a felhasználó által kedvelt tartalmakat, vagy akár célzott online reklámokat jelenítenek meg.⁸²

---

⁸⁰ Mészáros, 2017, 205.-206. oldal

⁸¹ Mészáros, 2017, 206.-208. oldal

⁸² <https://simap.ted.europa.eu/hu/cookies> (utolsó letöltés ideje: 2020.10.31.)

A személyes adatok különleges kategóriáit kezelő sütik elhelyezését megelőzően be kell szerezni a felhasználó előzetes hozzájárulását, amellet, hogy nem csupán azok használatával, illetve kikapcsolásával kapcsolatban kell tájékoztatást nyújtani. A webhelyeknek el kell magyarázniuk, hogy a gyűjtött adatok a továbbiakban miként kerülnek felhasználásra, valamint biztosítaniuk kell az internetezőket arról, hogy hozzájárulásukat, annak megadását követően vissza tudják vonni. A honlapoknak gondoskodniuk kell egyfajta minimumszolgáltatásról is, abban az esetben is, ha a felhasználó nem fogadja el a sütik használatát.⁸³

Az Európai Bíróság ugyanakkor a C-673/17. sz. ügyben⁸⁴ hozott ítéletben kifejtette az előzetes hozzájárulásnak kifejezettnek kell lennie, a felhasználónak kattintással kell hozzájárulniuk a sütik telepítéséhez. Az ügy alapja a német fogyasztói szervezetek szövetsége által a német bíróságok elé terjesztett kifogás volt, melyben a német Planet49 társaság cookie-használatát taglalja. A cég az online nyereményjátékok keretében, olyan módon kért hozzájárulást az internethasználóktól a cookie-k telepítéséhez - melyek a társaság partnereinek termékeivel kapcsolatos reklámcélú információgyűjtésre irányultak - hogy egy már előre bejelölt négyzetet használ. A Bundesgerichtshof (német szövetségi legfelsőbb bíróság) a kifogással kapcsolatban, ítéletében úgy határozott, hogy az előre bejelölt négyzet nem megfelelő módja a felhasználói hozzájárulás megadásának, mivel az nem tevőlegesen, hanem passzívan jön létre, ennek értelmében pedig a jelölést törölni szükséges.⁸⁵

A felhasználó előzetes hozzájárulásához ellenben nem minden esetben van szükség. Nélkülözhető az engedélyezés például az adatátvitelt szolgáló, illetve a felhasználók által kifejezetten kért online szolgáltatás nyújtásához szükséges sütiknél.⁸⁶ Szintén ebbe a kategóriába tartozik, amikor az elhelyezésük kizárólag a honlap üzemeltetése céljából, tehát a honlap működőképessége, alapvető funkcióinak biztosítása, valamint a számítógépes rendszer biztonsága érdekében történik. A cookie-k kezelésének jogalapja ilyenkor a GDPR 6. cikk (1)

---

⁸³ https://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/internet-telecoms/data-protection-online-privacy/index_hu.htm#shortcut-2 (utolsó letöltés ideje: 2020.05.09.)

⁸⁴ A Európai Bíróság ítélete (nagytanács) (2019. október 1.): Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände - Verbraucherzentrale Bundesverband e.V. kontra Planet49 GmbH, C-673/17. sz. ügy, ECLI:EU:C:2019:801

⁸⁵ <https://www.jogiforum.hu/hirek/40935> (utolsó letöltés ideje: 2020.10.31.)

⁸⁶ https://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/internet-telecoms/data-protection-online-privacy/index_hu.htm#shortcut-2 (utolsó letöltés ideje: 2020.05.09.)

bekezdésének (f) pontja⁸⁷ szerinti jogos érdek lehet, noha a felhasználási terület érzékenysége miatt szintén felmerülhet a GDPR 6. cikk (1) bekezdésének a) pontja⁸⁸ szerinti hozzájárulások jogalap is, amennyiben a honlap sütik nélkül is használható. A jogos érdekre való hivatkozás esetén a felhasználó hozzájárulása nem szükséges az adatkezeléshez, csupán megfelelő tájékoztatást kell nyújtani számára, a személyes adatait pedig a cél eléréséhez szükséges és arányos mértékben, a lehető legrövidebb ideig szabad csak kezelni. A GDPR 6. cikk (1) bekezdésének (f) pontjára való hivatkozás esetén fontos annak dokumentálása is, hogy a jogos érdek érvényesítése előnyt élvez-e az adott esetben a személyes adatokhoz fűződő rendelkezési joghoz képest, tekintettel arra, hogy enélkül nem valósítható meg a honlap működése és biztonsága. Az ebből a célból kezelt személyes adatok harmadik személynek csak a meghatározott célhoz szükséges mértékben adhatóak át, másként nem.

A jogos érdekre való hivatkozás a statisztikai, valamint a marketing célú sütik alkalmazása esetén csak kivételes esetben állja meg a helyét. A GDPR (47) preambulumbekzdése kimondja, hogy a közvetlen üzletszerzés tekintetében bár megvalósulhat a jogos érdek jogalapként, ugyanakkor szintén ebbe az esetkörbe tartozik, amikor releváns és megfelelő kapcsolat áll fenn az érintett és az adatkezelő között. A rendelet rendelkezésére való tekintettel a jogos érdekre történő hivatkozás kétséges abban az esetben, ha a cookie-k olyan harmadik féltől származnak, akivel a felhasználók nem állnak kapcsolatban. A fentiek miatt javasolt a GDPR 6. cikk (1) bekezdésének a) pontja szerinti hozzájárulás utólag igazolható módon történő beszerzése, a felhasználó megfelelő tájékoztatása mellett.⁸⁹

---

⁸⁷ GDPR 6. cikk (1) bekezdés f) pontja: az adatkezelés az adatkezelő vagy egy harmadik fél jogos érdekeinek érvényesítéséhez szükséges, kivéve, ha ezen érdekekkel szemben elsőbbséget élveznek az érintett olyan érdekei vagy alapvető jogai és szabadságai, amelyek személyes adatok védelmét teszik szükségessé, különösen, ha az érintett gyermek.

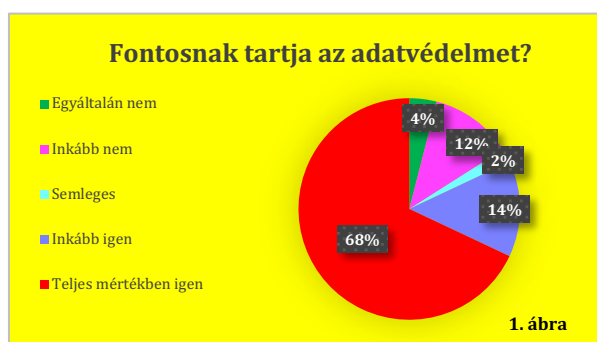
⁸⁸ GDPR 6. cikk (1) bekezdés a) pontja: az érintett hozzájárulását adta személyes adatainak egy vagy több konkrét célból történő kezeléséhez;

⁸⁹ NAIH (2018. július): NAIH/2018/3567/2/V ügyszámú tájékoztatója, Budapest, 1-6. oldal

8. FELHASZNÁLÓI TUDATOSSÁG CÍMŰ KÉRDŐÍVES KUTATÁSOM

A felhasználói tudatosság címmel készített online kérdőíves kutatásom során ötven internethasználót kérdeztem meg arról, milyenek érzékeli mindennapjaiban az adatvédelmi szabályozást és mennyire próbálja tudatosan védeni személyes adatait. A kitöltők többsége a Z generáció tagjai, így az internet-használat életük kezdete óta jelen volt. A válaszadók nem szerinti megoszlása a férfiak javára 52-48% arányú. Többségük (60%) lakóhelye a fővárosban található, de érkeztek válaszok nagy-, és kisvárosban, valamint községben lakó személyektől is. Nagyvárosban négyen, kisvárosban heten, míg községben a válaszadók közül kilencen laknak. Iskolai végzettségüket tekintve 50% arányban végezték el a középiskolát, diplomával pedig huszonnégy személy rendelkezik.

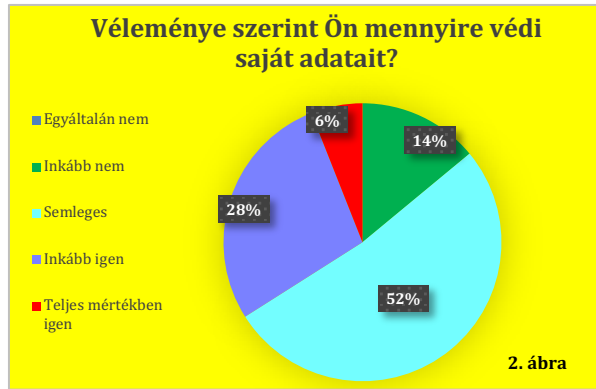
A válaszadók az adatvédelem fontosságáról 68%-ban nyilatkoztak aszerint, hogy az adatvédelmet teljes mértékben fontosnak tartják, míg csupán két személy gondolja úgy, hogy nincs jelentősége (1. ábra). Az adatvédelem kardinális szerepéről napjainkban rengetegszer hallunk, az internethasználat eddig nem látott méretei miatt. Az emberiség rendelkezésére ilyen mennyiségű adat még sosem állt, olyan formában, hogy azokat nyilvántartásba tudta venni és képes volt

kezelni. A hirtelen változáshoz személy szerint úgy tapasztalom, hogy az idősebb generációk már nem tudtak alkalmazkodni, emiatt az internet adta lehetőségeket sem tudják teljes mértékben kiaknázni. Sokszor tapasztalhatjuk, hogy nem képesek felmérni az olyan helyzeteket, amikor adataik veszélybe kerülhetnek. Fokozottan szükséges emiatt segíteni őket az alkalmazkodásban. Az internet azonban nem csupán az idősek számára tartogat veszélyeket. A fiatalabb generációk még nem képesek felmérni annak jelentőségét, hogy a közösségi hálón fényképeket, adatokat osztanak meg magukról, emiatt rájuk is fokozott figyelmet szükséges szentelni.

A kitöltőkhöz intézett következő kérdésem azzal volt kapcsolatos, mit gondolnak, mennyire védik saját adataikat. A válaszokat megvizsgálva huszonhat válaszadó, a kitöltők 52%-a nem tudta megállapítani, milyen mértékben figyelnek oda személyes adataik védelmére

(2. ábra). Az emberek többsége, véleményem szerint a mai napig, sőt egyre inkább fél adatokat megosztani az interneten, mivel az számukra „ismeretlen helyre”, a felhőbe kerülve nem tudják úgy nyomon követni azok felhasználását, mintha egy papírra írták volna azokat. Kiemelkedően fontosnak tartom az adatkezeléssel kapcsolatos mindenfajta

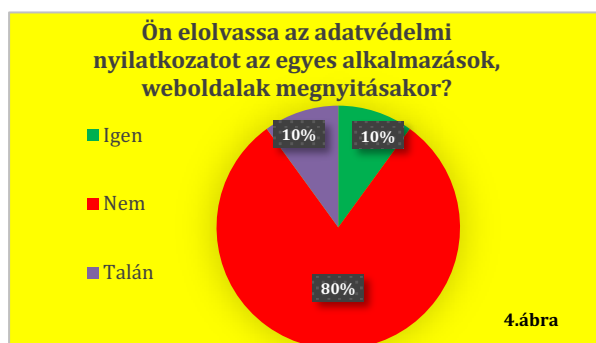
további tájékoztatást, mely nagymértékben biztonságerzetet adna a felhasználók számára.

A személyes adatok védelmének gyakorlati megvalósulásának vizsgálatával kapcsolatban a kitöltőkhöz olyan kérdéseket intéztem, melyekkel a mindennapos életben, bármely weblap használata során találkozhatnak.

A válaszadók közül negyvenen engedélyezik a süтик használatát minden esetben, amennyiben egy oldal előzetes hozzáférést kér tőlük, azok elhelyezésére (3. ábra). Bár az előzetes engedélyezési eljárás által a felhasználók tudatosabban tudják alakítani internethasználatukat, de úgy gondolom, hogy a süтик használatát minden esetben egyénileg kell mérlegelnünk, hogy ennek ellenére is csak megbízható honlap számára biztosítsunk hozzáférést adatainkhoz.

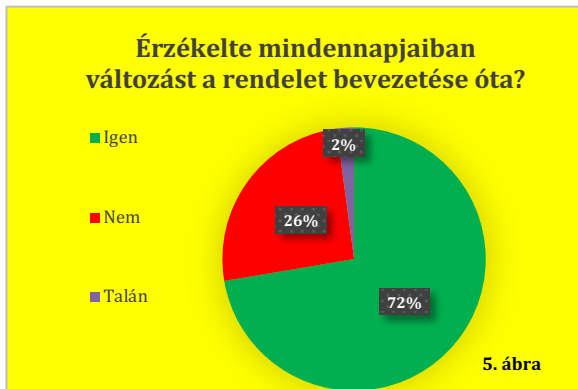

Az adatvédelem fejlesztésével kapcsolatban a legtöbb kitöltő azt javasolta, hogy egyszerűbb szabályozást lenne szükséges kialakítani, valamint teljesebb képet kellene nyújtani a társadalom részére az adatvédelemről, annak érdekében hogy az emberek minél tájékozottabbak legyenek az internethasználattal kapcsolatban. Egyetértek azzal a felvetéssel, hogy a GDPR által nyújtott szabályozás egy laikus ember számára felettébb bonyolult és nem teljesen érthető rendszer. Annak érdekében, hogy a jövő generációi felkészülhessenek a világháló adta lehetőségekre, valamint veszélyekre fontos lenne az oktatás megreformálása, hogy a gyermekek már fiatalon is tudomást szerezzenek arról, hogyan is kell használni az internetet és képesek legyenek különbséget tenni a hiteles és a megbízhatatlan tartalmak között.

A felhasználók napjainkban legtöbbet a honlapok által biztosított adatvédelmi nyilatkozat megismerése által tudnak tájékozódni az egyes webhelyekről, azonban a megkérdezettek 80%-a azt el sem olvassa, csupán egy egyszerű mozdulattal kipipálja (4. ábra). Fontos lenne az adatvédelmi információkat olyan módon az internetezők tudomására hozni, mely sokkal kényelmesebb és érthetőbb, ezáltal illeszkedve a társadalmi igényekhez és a felgyorsult világhoz.

A kitöltőkhöz intézett további kérdéseim a GDPR általi változásokkal volt kapcsolatos. Kíváncsisággal töltött el, vajon a válaszadók milyen arányban érzékelték változást mindennapjaikban az általános adatvédelmi rendelet bevezetése óta. A kitöltők többsége, ötvenből harmincnégy személy tapasztalt változást. (5. ábra) Harmincnégy személy úgy véli a szabályozás szigorodott a 95/46/EK irányelvhez képest. (6. ábra)

Kérdéseim közül a válaszadók két ponton oszlottak meg leginkább, ugyanis a rendelet bevezetése óta történő javulás tekintetében (7. ábra), valamint a rendelet által nyújtott adatvédelem teljességében (8. ábra) nem született túlnyomó többséggel rendelkező válasz. Egyik esetben sem tudta a válaszadók zöme eldönteni mit feleljen, mindkét esetben a „talán” opcióra nyomtak a legtöbben.

A Deloitte által végzett kutatások hasonló eredménnyel zárultak. A felmérés szerint a fogyasztók 44%-a értékeli úgy, hogy a jogszabály életbe lépése óta a cégek fokozottabb figyelmet fordítanak a személyes adatok védelmére. A fogyasztók magatartása ezen felül javuló tendenciát mutat abban a tekintetben, hogy az érzékenyebb adatok megosztásában jóval óvatosabbá váltak.⁹⁰

Révész Balázs adatvédelmi szakértő, korábban a NAIH főosztályvezetője úgy gondolja, hogy a GDPR által bevezetett szabályozás hangulata a kezdetekben felettébb drasztikus volt, az embereket félelemmel töltötte el az új adatvédelmi rendelet bevezetése, annak ellenére, hogy a szabályozás sok lehetőséget is hordoz magában. Az általános adatvédelmi rendelet legnagyobb előnyeként az egységességet nevesíti, az addig széttagolt soft-law joganyagot egységes kódexszé alakították. A rendelet emellett olyan jogi kényszert alakított ki, amely által a cégek sokkal költségtakarékosabban működhetnek, valamint a fogyasztókkal szemben is növelhetik a bizalmi viszonyt, ügyfélbarát változtatásokkal.⁹¹

Véleményem szerint a GDPR által bevezetett szabályozás az adatvédelmet bár sokkal átláthatóbbá és alaposabbá tette, még mindig nem érte el annak legfelsőbb fokát, sok fejlesztést szükséges még eszközölni kiteljesítése érdekében.

---

⁹⁰ <https://www2.deloitte.com/hu/hu/pages/jog/articles/gdpr-tapasztalatok-a-regioban.html>
(utolsó letöltés ideje: 2020.05.09.)

⁹¹

https://index.hu/velemeney/2018/05/17/gdpr_hasznossag_vallalkozasok_cegek_adatvedelem_u_gyfelbaratsag_koltsegcsokkentés_bizalom/ (utolsó letöltés ideje: 2020.05.09.)

9. ÖSSZEGZÉS

Pályamunkám során célul tűztem ki, hogy mind dogmatikai, mind jogi téren a hatályos szabályozásnak megfelelő áttekintést biztosítok. Kutatásom első részében, az adatvédelem kialakulásának, korszakolásának bemutatása által a társadalmi igények változásáról alakítottam ki egy teljesebb képet, melynek legfőbb mozgatórugója a folyamatos technológiai fejlődés volt.

Az adatvédelmi jog szociológiai hátterének bemutatásával az érintettek különböző érdekeit elemeztem. A magánszféra és a biztonság az adatvédelem legfontosabb kettős célja, ugyanis az nemcsak magát az egyént, hanem a közjót is szolgálja. Mind az egyes emberek, mind pedig az állam célja, hogy a polgárok kiegyensúlyozott és nyugodt életet éljenek, annak érdekében, hogy a gazdaság és az társadalom jóléte megfelelő szinten biztosított legyen.

Dolgozatomhoz kapcsolódó legfontosabb fogalmi elemek tisztázásával célkitűzésem egy általános kép kialakítása volt a jogi fogalmak pontos, dogmatikai jelentéséről, a társadalmi változásokkal összhangban, a hatályos szabályozás alapos megértése miatt. Bemutattam az információs társadalom jelenségének folyamatos alakulását a technikai fejlődés előrehaladtával. A személyes adat fogalmának elemzésével magát az adatvédelem tárgyát vizsgáltam. Az adatkezelő és adatfeldolgozó fogalma a köznapi nyelvben sokszor összemósodik, emiatt az azok közötti különbségtétel és az egyes kifejezések elemzése nélkülözhetetlen volt számomra. Az online közvetítői szolgáltatások öt jellegzetes tulajdonsága által prezentáltam a köz- és szakmai beszédben elterjedt „digitális platform”, „online kapuőr” és „digitális közvetítő” általános fogalmának jelentését. Szemléltettem továbbá az adatvédelem, mint kifejezés különféle jelentéseit, valamint elkülönítettem az információs önrendelkezési jog fogalmától, mely csak jóval az adatvédelem kialakulása után keletkezett.

Az adatvédelem a hatályos, magyar jogi szabályozásban a magánszféra védelméből és a közügyek átláthatóságából indul ki, mely összhangban van az uniós adatvédelmi rendelet kereteivel.

Kutatásomban különös hangsúlyt fektettem az érintettek jogaira: a hozzáférés jogára, a helyesbítéshez való jogra, a törléshez való jogra, az elfeledtetéshez való jogra, az adatkezelés korlátozásához való jogra, az adathordozhatósághoz való jogra, valamint a tiltakozáshoz való jogra. Úgy gondolom, az érintettek tájékoztatásának az egyik legfontosabb lépése, hogy tisztában legyenek saját jogaikkal, annak érdekében, hogy érvényesíteni tudják azokat. A legtöbb laikus ember a jogszabályokat nem olvassa, emiatt egy másfajta módot szükséges találni annak érdekében, hogy ismerje saját jogait és kötelezettségeit. Fentebb említettem, szükségesnek tartom már fiatalkorban megismertetni a gyermekekkel az adatvédelem

jelentőségét és az ahhoz kapcsolódó jogaik fontosságát, annak érdekében, hogy adataikkal tudatosan képesek legyenek rendelkezni. Pályamunkám során, oktatási reformot javaslok az adatvédelem gyakorlati oktatásának megvalósulása iránt.

A fogalmi meghatározások körét az adatvédelmi incidenssel zártam, mely által teljesebb képet kaptam a személyes adatokkal való visszaéléssel kapcsolatban. Megvizsgáltam a DPO, vagyis az adatvédelmi tisztviselő kinevezésének kötelező és fakultatív esetköreit, mely során minden esetben javasolt, hogy az adatkezelők és az adatfeldolgozók dokumentálják a kinevezés szükségességének belső elemzését, azért, hogy egy esetleges eljárás folytán bizonyítani tudják, az összes releváns körülményt figyelembe vették.

Adatvédelmi szempontból az online szolgáltatások adásvétele különösen jelentős, mivel ebben az esetben megváltozhat az utasítást adó, vagyis az adatkezelő személye, melynek értelmében az érintettek tájékoztatása is differenciáltan alakul.

Fontosnak tartottam kiemelni a sütik honlapok általi elhelyezését, mivel a felhasználói profil alkotása tekintetében ez játssza a legnagyobb szerepet, valamint a digitális marketing is ezen alapszik.

Kérdőíves kutatásom során az adatvédelem gyakorlati megvalósulását vizsgáltam a felhasználók által, amellet, hogy érdekelt, a megkérdezettek mennyire használják tudatosan a világhálót.

Az új adatvédelmi rendeletre való átállás a kezdetekben rengeteg problémát és félelmet okozott, főleg a cégek tekintetében, de úgy érzem ez mára egyre inkább elcsendesedni látszik, a felhasználók és az adatkezelők egyaránt megtanultak alkalmazkodni a rendelkezésekhez.

A társadalmi igények változásával és a technológia fejlődésével véleményem szerint az adatvédelem további újításokra és rugalmasabb szabályok kialakítására szorul. Fontosnak tartom összeegyeztetni az emberek igényeit a jogalkotó céljaival, annak érdekében, hogy olyan szabályozást lehessen kialakítani, mely bár átfogó jelleggel bír, mégsem összeférhetetlen az emberi kényelemmel, a technológiai újításokkal és a felgyorsult világgal.

Annak érdekében, hogy a társadalom fejlődni tudjon és mindenki hajlandó, valamint képes legyen átállni a modernizáció adta lehetőségekre, mérhetetlenül fontos a bizalom kialakítása, mely által nem csupán kényszertől vezérelve alkalmazkodnak az emberek a technológiához. Ha a felhasználók biztonságban érzik magukat a világhálón és képesek sokkal tudatosabban viselkedni, mivel megfelelő tájékoztatást kapnak adataik kezeléséről, feldolgozásáról jóval nagyobb mértékben fogják tudni kihasználni az internetet. Továbbra is elengedhetetlennek tartom egy olyan tájékoztatási rendszer kialakítását, mely során egy laikus ember is képes megérteni adatai kezelésének és feldolgozásának hátterét és célját.

Jelenleg a jogalkotás a technológia gyors fejlődésével nem tudja tartani a lépést, emiatt érezhetjük úgy, hogy a szabályozások olykor bonyolultak és félelmetesek. A jövőben úgy gondolom, főleg az adatvédelem terén szükségszerű lenne kialakítani a jog és az IT szektor szorosabb kapcsolatát, például azáltal, hogy a jogalkotói tevékenységbe informatikai szakképzettséggel rendelkező személyeket is bevonunk, ugyanis ez a terület fogja meghatározni leginkább a mindennapi életünket. Azáltal, hogy a jogi és az informatikai tudás egyesülne lehetőség nyílna egy olyan rugalmas szabályozás kialakítására, mely által nem éreznénk a jogterület szabályozását elavultnak és bonyolultnak.

10. FORRÁSJEGYZÉK

10.1. Felhasznált irodalom:

- Zódi Zsolt: Privacy és a Big Data, Fundamentum, Vol. 2017, No. 1.-2.,
- Zódi Zsolt: Platformok, robotok és a jog. Új szabályozási kihívások az információs társadalomban, Budapest, 2018, Gondolat Kiadó,
- Jóri András: Adatvédelmi kézikönyv. Elmélet, történet, kommentár, Budapest, 2005, Osiris Kiadó,
- Pintér, Róbert; Z. Karvalics, László; Kincsei, Attila; Molnár, Szilárd; Kollányi, Bence; Székely, Levente; Holczer, Márton; Simon, Éva; Juhász, Lilla; Mancinelli, Elisa; Rab, Árpád; Bessenyei, István (2007): Az információs társadalom: az elmélettől a politikai gyakorlatig: tankönyv. Budapest, Gondolat; Új Mandátum,
- Halmai Gábor - Tóth Gábor Attila szerk.: Emberi jogok, Budapest, 2008, Osiris kiadó,
- Székely Iván, Somody Bernadette és Szabó Máté Dániel (2017): Biztonság és magánélet Az alkumodell megkérdőjelezése és meghaladása, Replika, Vol. 2017/3. No. 103.,
- Szőke Gergely László (2013): Az adatvédelem szabályozásának történeti áttekintése. Infokommunikáció és jog, Vol. 2013, No. 3,
- dr. Bartóki-Gönczy Balázs Az online közvetítő szolgáltatók mint az információhoz való hozzáférés új kapuőrei című doktori értekezése, Budapest, 2018.
- Székely Iván és Vasvári György: Adatvédelem és/vagy adatbiztonság? (A HISEC 2003 konferencián tartott előadás kiegészített és módosított szövege), 2004,
- Mészáros János Adatvédelem a XXI. században és az internet világában (PhD értekezés), Szeged, 2017.

10.2. Felhasznált joganyag

- Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) (EGT-vonatkozású szöveg), HL L 119., 2016.5.4.,

- Az Európai Parlament és a Tanács 95/46/EK irányelve (1995. október 24.) a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, HL L 281., 1995.11.23.,
- Magyarország Alaptörvénye
- A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi v. törvény (Ptk.)
- Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény
- Európai Bíróság (Nagytanács) (2019.10.01.): Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände - Verbraucherzentrale Bundesverband e.V. kontra Planet49 GmbH, C-673/17. sz. ügy, ECLI:EU:C:2019:801
- C-507/17 sz. Google LLC, venant aux droits de Google Inc. kontra Commission nationale de l'informatique et des libertés (CNIL) ügy, ECLI:EU:C:2019:772
- Délibération n°SAN-2019-001 du 21 janvier 2019 Délibération de la formation restreinte n° SAN – 2019-001 du 21 janvier 2019 prononçant une sanction pécuniaire à l'encontre de la société GOOGLE LLC
- NAIH (2019.03.04.) NAIH/2019/2526/2. ügyiratszámú határozat, Budapest,
- NAIH (2019. július 31.) NAIH/2019/417. ügyiratszámú határozat, Budapest,
- NAIH (2020. május 18.) NAIH/2020/1160/10. ügyiratszámú határozat, Budapest,
- NAIH (2018. július): NAIH/2018/3567/2/V ügyszámú tájékoztatója, Budapest.
- A 29. cikk szerinti adatvédelmi munkacsoport: Iránymutatás az adatvédelmi tisztviselőkkel kapcsolatban, 2017,
- A 29. cikk alapján létrehozott adatvédelmi munkacsoport: A személyes adat fogalmáról szóló 4/2007. számú vélemény, Brüsszel, 2007.07.20.,
- A 29. cikk alapján létrehozott adatvédelmi munkacsoport: az „adatkezelő” és az „adatfeldolgozó” fogalmáról szóló 1/2010. számú vélemény, Brüsszel, 2010.02.16.

10.3. Internetes források

- Az Európai Unió hivatalos portáljához tartozó weboldal: Mit nevezünk személyes adatnak?
https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/reform/what-personal-data_hu
 (utolsó letöltés ideje: 2020.04.30.)

- Az Európai Unió hivatalos portáljához tartozó weboldal: A személyes adatok védelme, internetes adatvédelem
https://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/internet-telecoms/data-protection-online-privacy/index_hu.htm
(utolsó letöltés ideje: 2020.05.09.)
- Európai Parlament: Az Európai Unió jog forrásai és hatálya
https://www.europarl.europa.eu/ftu/pdf/hu/FTU_1.2.1.pdf
(utolsó letöltés ideje: 2020.10.28.)
- EUR-Lex: Az európai uniós jog forrásai (2020.03.13.)
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=LEGISSUM%3A114534>
(utolsó letöltés ideje: 2020.10.28.)
- NAIH: Adatvédelmi Incidensbejelentő Rendszer
<https://www.naih.hu/adatvedelmi-incidensbejelent--rendszer.html>
(utolsó letöltés ideje: 2020.05.09.)
- dr. Eszes István: Digitális marketing (2013)
https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/0007_e4_digitalis_marketing_scor_m/a_kozossegi_media_fogalma_w0NOGk1cQOiR2A0n.html
(utolsó letöltés ideje: 2020.05.09.)
- Krauth Péter és Kömlődi Ferenc: A web 2.0 jelenség (És ami mögötte van)
http://www.nhit-it3.hu/_ujsite2/images/tagandpublish/Files/it3-2-2-2-u.pdf
(utolsó letöltés ideje: 2020.05.09.)
- Dr. Albert Ágota: Melyek a GDPR alapelvei és miért hasznos ezeket ismernünk?
https://maok.hu/content/_common/attachments/maok_tajekoztato_levelek_a_gdpr_alapelvei.pdf
(utolsó letöltés ideje: 2020.05.09)
- Jogi Fórum: Ki kell kérni cookie-k telepítéséhez a felhasználók aktív hozzájárulását? - Az Európai Bíróság ítéletet hozott (2019.10.01.)
<https://www.jogiforum.hu/hirek/40935>
(utolsó letöltés ideje: 2020.10.31.)
- SIMAP: Cookie-k
<https://simap.ted.europa.eu/hu/cookies>
(utolsó letöltés ideje: 2020.10.31.)
- Cultura-MTI: Sir Francis Bacon: A tudás: hatalom (2016. január 24.)

<https://cultura.hu/kultura/sir-francis-bacon-a-tudas-hatalom/>

(utolsó letöltés ideje: 2020.10.30.)

- Deloitte: GDPR tapasztalatok a régióban (2019.01.30.)

<https://www2.deloitte.com/hu/hu/pages/jog/articles/gdpr-tapasztalatok-a-regioban.html>

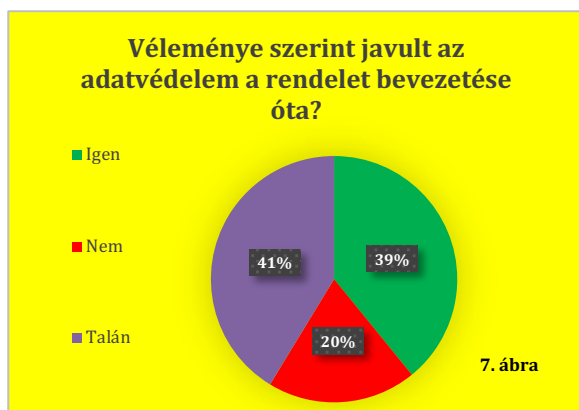
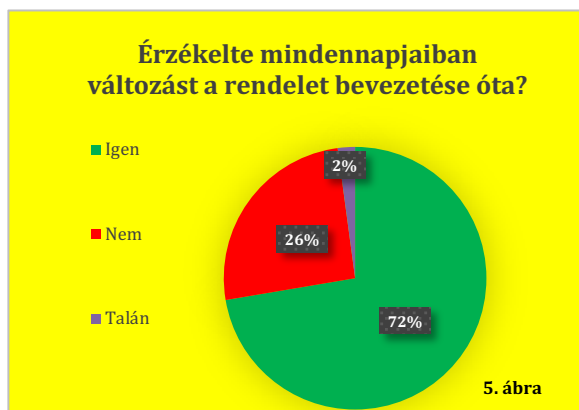
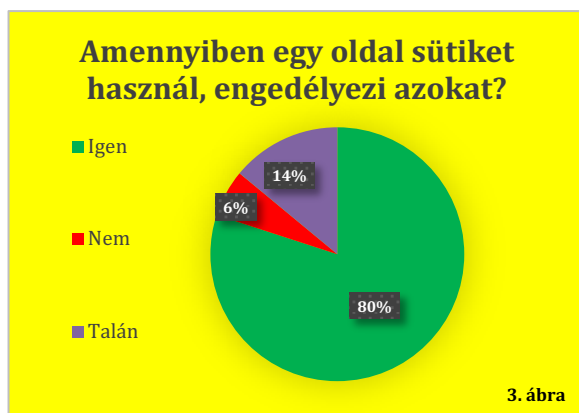
(utolsó letöltés ideje: 2020.05.09.)

- Révész Balázs: Mire jó nekünk a GDPR? (2018.05.17.)

https://index.hu/velemeney/2018/05/17/gdpr_hasznossag_vallalkozasok_cegek_adatve_delem_ugyfelbaratsag_koltsegcsokkentek_bizalom/

(utolsó letöltés ideje: 2020.05.09.)

11. DIAGRAMMOK

12. KÉRDŐÍVES KUTATÁSI ANYAG

1. Kérem jelölje meg nemét!

- a. nő
- b. férfi

2. Kérem jelölje meg életkorát!

- a. - 20
- b. 21-25
- c. 26-30
- d. 31-40
- e. 40 -

3. Kérem jelölje meg lakóhelyét!

- a. főváros
- b. nagyváros
- c. kisváros
- d. község

4. Kérem jelölje meg iskolai végzettségét!

- a. általános iskola
- b. középiskola
- c. főiskola, egyetem

5. Mennyire tartja fontosnak az adatvédelmet?

- a. egyáltalán nem
- b. inkább nem
- c. semleges
- d. inkább igen
- e. teljes mértékben

6. Mennyire védi saját adatait?

- a. egyáltalán nem
- b. inkább nem
- c. semleges
- d. inkább igen
- e. teljes mértékben

- 7. Amennyiben egy oldal sütiket használ, engedélyezi azokat?**
- a. igen
  - b. nem
  - c. talán
- 8. Ön elolvassa az adatvédelmi nyilatkozatot az egyes alkalmazások, weboldalak megnyitásakor?**
- a. igen
  - b. nem
  - c. talán
- 9. Érzékelte mindennapjaiban változást a rendelet bevezetése óta?**
- a. igen
  - b. nem
  - c. talán
- 10. Ön szerint a GDPR bevezetésével szigorodott az adatvédelmi szabályozás?**
- a. igen
  - b. nem
  - c. talán
- 11. Véleménye szerint javult az adatvédelem a rendelet bevezetése óta?**
- a. igen
  - b. nem
  - c. talán
- 12. Ön szerint a szabályozás megfelelő védelmet nyújt adatainak védelmében?**
- a. igen
  - b. nem
  - c. talán
- 13. Ön szerint hogyan kellene fejleszteni az adatvédelmet?**